

Kringelfjords-Nytt

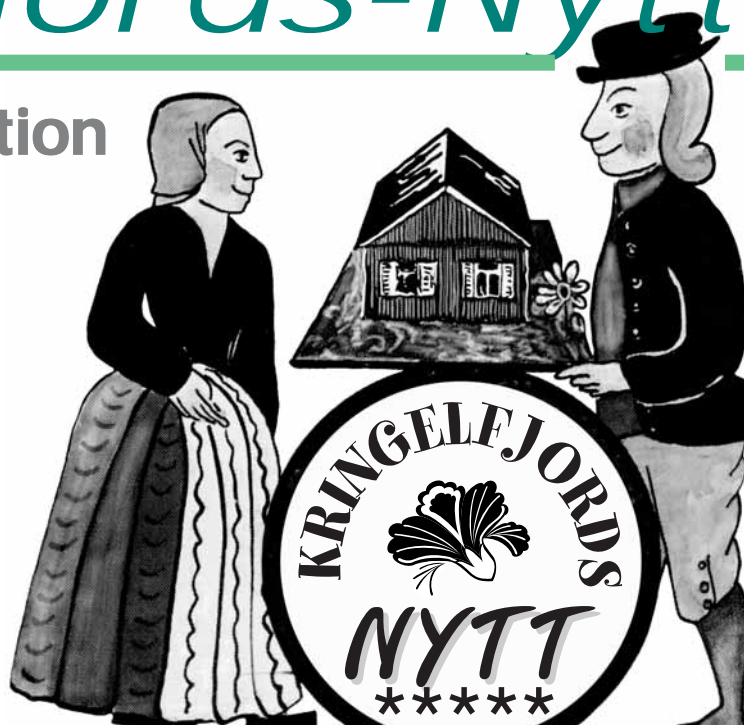
Nyheter och information

för dej som bor i

Kringelfjorden

— eller gästar

**SÄRNA-IDRE
GRÖVELSJÖN**



23:a årgången 1986 – 2009

Utkommer 2 gånger om året • Vinter & Sommar nummer

**SOMMAREN
2009**





**LUFTVÄRMEPUMPEN
SOM SPAR MEST!**

Ett rykande färskt test visar att **Sverigepumpen SuperScroll HE9-SPK** spar mest vid största värmebehovet, oavsett var du bor.

KÄLLA: SVERIGES  **PROVNINGSANSTALT**

Luftvärmepumpen för ditt fritidshus! Nu med underhållsvärme +8°C eller +10°C




Panasonic
SVERIGEPUMPEN
Luftvärmepumpen för svenska krav.
www.sverigepumpen.se

ALLTID INSTALLERAD & KLAR I DITT HUS!





Auktoriserad återförsäljare



Fjällpumpen
Heat Transfer HTF AB
0280 – 230 07 • 0735 – 28 28 89
Sälen • Trysil • Idre

Samegården

Restaurang Njalla



RESTAURANG NJALLA

Samegården med Restaurang Njalla mitt i Idre by - bo bra och ät gott med samiska upplevelser!

Boende: Lägenhet med självhushåll, rum med hotellstandard och enklare standard. TV finns i alla rum.

Restaurang: Två alternativa luncher med fräsch salladsbuffé. Ala Carté med bland annat egna viltinspirerande rätter från vår vilda natur. Vi har fullständiga vin- och spritriktigheter.

Catering: Prova vår viltbricka, en komplett middag att ta med hem. Vi arrangerar catering, festmenyer och konferenser.

Aktiviteter: Torsdagskvällar visar vi bildspel och berättar om oss same och ett renkötselår i Idre sameby. Förbokning krävs.

Butik: Renkött från Idre Ren kan du köpa hos oss och som kan förpackas för längre transporter. Vi säljer även bl. a Renskinn & samisk hantverk/konst.

Välkommen!

Samegården, Byvägen 30, Idre. Tfn. 0253 204 11.
Bokning direkt på: www.idresamecentrum.se.
E-post: info@idresamecentrum.se







*I väntans
tider...*

Inget är som väntans tider!

FOTO: H. Forsslund

Att vänta på napp... att kaffet skall koka upp på lägerelden...
att vädret skall medge den där fjällvandringen
...att barnen skall komma upp...

Ja det finns mycket vi väntar på, eller låt oss kanske hellre säga
längta efter. — Läger man därtill längtan och sedan minnena efterpå.
Ja då får man njuta tre gånger så mycket av trevliga stunder.
Så längta på bara!

Hej go vänner...

Nu har ännu en rekordvin-
ter nått sitt slut!

Nästan i alla fall när detta
skrivs i slutet av april lig-
ger ännu en del snö kvar i
Kringelfjorden och det är
fullt möjligt att ägna sig åt
fin turäkning bl.a. i
Grövelsjön.

Efter förra årets rekordvinter trodde
man att det skulle dröja länge innan
man fick skotta så mycket snö igen,
men där bedrog vi oss.

Förra året var snödjupet 110 och i
mars i år 120 cm!

Min snödjupsmätare kanske inte är
helt meteorologisk godkänd.
"Snödjupsmätare" är altanracket på
baksidan av huset. Det är en kortsidig
så inget takras att räkna med.

På ett par dygn sista veckan i januari
föll det 40 cm snö!

Vecka 6 hade jag en grupp boende på Knappgården. Gruppen fick uppleva, vad de sa, var det mesta snöväder de varit med om.

Vädret tillät tyvärr inte alla delar i vårt program. Bl.a. skulle vi ha "äventyrskidåkning" över Fjätersvålen och ner till Rybäckskojan i Foskans dalgång mellan Stådjan och Fjätersvålen. Sikten var kanske 25 meter så jag vågade mig inte på den turen.

Vi åkte i stället till Valdalen ovanför Grövelsjön och tog en betydligt mindre äventyrlig tur ut till Valdalsbygget och vidare upp på Dyllen. En liten sväng i till Gammelvallen på norska han vi även med. Lunchen äts naturligtvis i raststugan vid Valdalsbygget.

Jag tycker alltid att det är jättekul att guida i mina "hemtrakter". Det är trevligt att dela med sig av det lilla man lärt sig om kulturen och historien här uppe. Folk är uppriktigt intresserade av att få veta lite om platserna jag tar dem till det ger extra krydda till mitt jobb.

Vi åkte naturligtvis inte bara på tur. Min "gamle" vän Per-Anders från Haggberget tog oss med på en skotertur från Fjätersvålen upp till raststugan vid Morvallen som ligger mellan Oxvålen och Morfjället.

Det var trevligt trots snö och blåst. Vet inte hur vi lyckades få in tretton

personer i kajan, men på något sätt fick vi i alla fall till slut igen dörren. Det var trevligt och kaminen dånade för fullt. Det blev en sk. "Nära vänner upplevelse". Man fick med andra ord ha koll på vems smörgås man bet i.

Flera av deltagarna i min härliga grupp kom ursprungligen från Gammelssvenskbyn i Ryssland samt från den forna Svenska kolonin på Ösel i Estland och bar svenska namn som Norberg och Hedenstam.

Naturligtvis skulle vi även åka utför och det i Fjätersvålen härliga backar. Sex personer i Gruppen hade aldrig stått på ett par utförsåkningsskidor tidigare. Jag bestämde mig för att vi skulle starta i minsta barnbacken direkt på morgonen och innan lunch skulle alla vara med uppe på toppen. Det var ett lyckligt gäng som sedan kom in till lunchen.

Att komma upp på toppen redan första dagen, och innan lunch!
Det var något att komma hem och skryta med!

Nu lägger vi skidorna åt sidan - och plockar fram vandringsstavnarna, fiskegrejerna (och golfklubbarna). Riktigt revlig sommar önskar jag er!

Hans

SPONSORER I DETTA NUMMER

ABRIS Sjö & Snö	- Särna
Coop-Konsum	- Särna- Idre
Elo Trading	- Särna
Emeretssons Gräv & Entr.	- Idre
Falks Räddningskår	- Särna- Idre
Fjätersvålen skidanläggning	- Särna
Fjällpumpen	- Idre
Fastighetsbyrån	- Mora
Grövelsjöns Fjällstation	- Grövelsjön
Harryssons Rörservice	- Idre
Ica Idre Bua	- Idre
Idre Bygg & Järn	- Idre
Jones Elservice	- Idre
Kurvans tyg och kläder	- Idre
Samegården, Rest. Njalla	- Idre
Shell	- Idre
Särnaffären	- Särna
Stråkens El	- Idre
Särna-Idre Fiskevårds För.	- Särna
Särna Skogsmuseum	- Särna
Walls Åkeri	- Särna

OBS!

Hantverkare både från Särna och Idre ser var Kringelfjorden.

En trevlig sommarsång önskar:

*Kringelfjordens Samfällighetsförening
och Särna-Idre-Grövelsjöfjällen*

KRINGELFJORDEN NYTT

Redaktör och ansvarig utgivare:

Materialadress:

Hans Forsslund

Kringelfjordens Samfällighetsför.

Klockvägen 4

135 55 Tyresö.

Telefon: 08-712 43 14

Kringelfjorden 0253-160 19

Fax: 08-24 33 14

E-post: hans@bergodahl.com

www.kringelfjordens-stugby.se

Omslagsbild: Storån

Foto: H. Forsslund



TIPS. Vill du se bilderna/tidningen i färg? Läs tidning på hemsidan: www.kringelfjordens-stugby.se

Nybygge på Stenvallen omkring 1890
Foto: Familjearkiv



Fäbodliv i förändring

Foskdalsvallen

Förra sommaren berättade "den sista fäbostintan" Sonja Spånberg om sitt liv på vackra Foskdalsvallen som ligger mellan Städjan och Fjätervålen. Foskdalsvallen är mej veterligt den enda fäbodvall som fortfarande drivs på gammalt sätt med djurhållning som inte baserar sig på turism i vårt område. Dessutom så är vallen så otroligt vackert beläget i Foskans dalgång mellan Städjan och Fjätervålen.

Jag hoppas att vi får nöjet och komma och hälsa på Sonja ute på vallen några somrar än.

Har du inte läst artikeln om Sonja och Foskdalsvallen kna du läsa den på nätet:

www.kringelfjordens-stugby.se
>Kringelfjordsnytt > Sommar 2008

Valdalsbygget

För några år sedan så hade jag en artikel där Agnes Jonsson i Storsäterna berättade om sin barndom på Valdalsbygget som är beläget vid Norska gränsen i Valdalen ovanför Grövelsjön. Vill du läsa artikeln så går du till

www.kringelfjordens-stugby.se
>Kringelfjordsnytt > Jubileumsnummer sommar 2008

Valdalsbyggets djurhållning har legat nere i många år även om man någon sommar försökt med lite "turistgetter och kor" däruppe. I dag är Valdalsbygget ett av de populärare utflyktsmålen i området både sommar som vinter.

En vacker stig leder från parkeringen vid Norgevägen ut till vallen genom gles fjällbjörkskog där en och annan månghundraårig tall vakar över området. Förr var den ursprungliga fäbodstugan upplåten som raststuga. För några år sedan uppfördes en ny timrad raststuga strax ovanför den gamla vallen.

Vintertid är leden spårad så man kan välja mellan att åka den kortare biten från Norgevägen eller den ca 1,6 mil långa turen från Storsäterna. Jag har själv många fina minnen där jag bl.a. mörka vinterkvällar skidat ut till Valdalsbygget med mindre grupper. Endast stjärnhimlen eller pannlampor ledde oss genom den vackra glesa fjällskogen till den gamla fäbodvallen.

Det var riktigt magiskt när man såg ljuset från elden och stearinljus i fönstren när man närmade sig den gamla stugan. Vi bjöd våra gäster på kolbotten med messmördruppa och kaffegök som intogs medans vi lyssnade på Dan Andersson visor till gitarr. Det var bygdens musikaliska och sångargeni, Magnus Eriksson från Särna som stod för det musikaliska och jag bidrog väl med en och annan historia ur "levande livet" och Valdalsbyggets historia.

Det var mycket minnesvärda kvällar som både jag och mina gäster kommer att minnas länge.

Ledningen för Telia saknade inte sladdar

Jag minns speciellt en händelse som inte riktigt blev som vi tänkt oss. Jag fick ett uppdrag att ta hand om en ledningsgrupp från Telia Sonera. Gruppen var bara på tio personer inkl. sekreterarna. De ville bryta konferensen med en spännande och trevlig aktivitet varje dag.

En dag åkte vi *nordisk stil ut till Oskarstugan på Långfjället där Micke Andersson från Idre sameby bjöd på renkötsoppa och lite torkade och rökte renprodukter och lite samisk kultur. (Vet inte hur vi fick plats alla i stugan, men vad jag minns så gick det). Sista kvällen skulle vi bjuda på en fin avslutning ute på Valdalsbygget. Denna gång hade vi tänkt överraska med slädtur med renfällor och facklor ut till fäboden. Spåret bankades flera gånger med maskin för att hålla.

Mona från Särnaheden kom upp med häst och släde för att provköra innan gruppen skulle ut.

Hästen spändes för släden och tog några steg ut efter leden varefter den sjönk ner till magen i den djupa snön. Hästen kunde inte ta sig lupp själv utan hjälp fick tillkallas. Hästen skotades fram men vägrade fortfarande att röra sig ur fläcken. Mona hade ett styvt jobb innan hästen åter var uppe på fast mark. Slädtur ut till vallen var alltså uteslutet. Vi beslöt då att man i stället skulle få åka släde från Valdalen ner till Storsäterna.

Gruppen skidade alltså ut till Valdalsbygget i vinterkvällen i stället för den tänkta slädturen.

Efter en trevlig kväll på vallen var vi tillbaka vid Norgevägen där släderna väntade.

Det hade varit tå på dagen som nu hade frusit till is. Ni som åkt den branta och kurviga vägen ner till Storsäterna kan säkert tänka er hur det gick. Släderna ville hela tiden köra om hästarna.

Efter en minst sagt äventyrlig slädfärd var vi nere i Storsåtra. Vi var tvungna att rasta och stärka oss med en gluhvin innan vi kunde äntra bussen som skulle ta oss till Lövåsgården där vi bodde.



*nordisk stil= en skidåkare som har en hund fäst i en dragele runt midjan.

Stenvallens fäbod mitt i skogen, mitt i Skandinavien

Text: Tjern Inga Wall/H.Forslund
Foto: Vitantonio Dell'Orto + familjearkiv

Mitt i Skandinavien!

Ja faktiskt, ingen annanstans är det så långt till en havskust i alla väderstreck som här i våra trakter

Några av områdets fäbodar har kärleksfullt restaurerats för att bli privata sommarstugor eller för att bevara en kulturskatt och historia som annars skulle gå förlorad.

Norra Fulufjällsområdet har i hundratals år legat inom Särna socken. Stenvallens fäbod några km öster om Mörkret har i gamla tider brukats av skogsbönder framförallt från Särnaheden. Åtminstone sedan storskiftet på 1880-talet har Stenvallen hört till Tyskgården på Särnaheden. Bl.a. Nämns Knappgården och Tyskgården i gamla ägarrullor. Var gamla vackra Knappgården ligger på "Hea" tror jag att de flesta vet. Däremot är det nog få som vet var "Tyskgården" ligger. Tyskgården ligger strax sydväst om Knappgården, mitt på Särnaheden. Det är den fina lilla timmerstugan med gammalt timrat uthus vid vägen mot Veksjön.

Stenvallen

Stenvallens fäbod ligger i skogen i slutningen mitt emot Fulufjället och Njupeskärsfallet. Stenvallens Fäbod är en av dessa fäbodar som man kärlekstulligt försöker att få liv i igen. Man rustar upp vallen bit för bit. Det händer alltid något nytt varje sommar. För att finansiera restaurering och ge oss turister och "nybor" lite insyn i gammalt fäbodliv har man på Stenvallens fäbod ett fäbodkafé sommartid. Det kan vara en bra idé att komplettera utflykten till Fulufjället och Njupeskar med att vandra ut till Stenvallen och inta eftermiddagsfikat där i mysig miljö innan ni åker hem till stugan.

Tjern Inga Wall en eldsjäl som brinner för Stenvallen

I värvintras var jag i kontakt med Tjern Inga Wall från Särna som tillsammans med sin familj bebor och bebygger Stenvallens fäbod. (I alla fall sommartid).

Inga tyckte det skulle vara roligt att berätta lite om Stenvallens fäbod i vår lilla serie om områdets fäbodar.



Tjern Inga Wall berättar om Stenvallens fäbod.

- Jag har funderat mycket på Stenvallens ursprung. Har letat handlingar och läst böcker om fäbodbrukets "uppgång och fall". Några gissningar och antaganden har jag kommit fram till, men jag vet inget helt säkert om den första tiden. Det gör ju å andra sidan ingen annan heller, så jag lär väl inte bli motsagd.



Det stora flyttblocket

- Här stod Stenvallens vagg
Det stora flyttblocket ute på ängen kan ha använts som signalsten på 11-1200-talet. Det eldades ovanpå stenen, som syntes vida omkring. Kring stenen blev det en markant ökning i aktivitet på 1770-talet, 1805 minskade det igen.

Jag vet att folket bodde i en koja vid den stora stenen i början. Det syns ännu att det varit eldat mot stenen. Den höll säkert värmen väldigt bra på nätterna.

Så småningom användes platsen mer och mer och behovet av riktiga hus ökade. Småkröttesjöset (smådjurshuset) byggdes kanske så tidigt som på 1500-talet, troligen hemma på Särnaheden.

Tyskgården Särnaheden 1943



Forts. Stenvallen

Sedan flyttades småkröttefjösot till sin nuvarande plats, troligen i slutet av 1700-talet.

Den äldsta delen av gammlestugan (som är borta nu) byggdes nog under 1800-talets första år.

I början har man utnyttjat området som slättermark.

Så började folk komma med kreaturen under sommaren i slutet av 1700-talet. Till att börja med var de kanske inte där varje sommar, eller bara några veckor på våren eller hösten. Som brukligt var flyttade man ett gammalt hus från byn, Heden, för att använda som ladugård, fjös (se ovan).

Det var viktigt att djuren hade skydd mot rovdjur och bitande insekter. Kanske bodde folket där också till en början. Men de ville säkert ha ett riktigt hus och byggde den lilla stugan på ca 4x4 meter några år senare. Jag har tyvärr inga skriftliga handlingar som bekräftar ovanstående. Jag hoppas kunna ta borrvprov för att åldersbestämma de hus som finns kvar.

Däremot vet jag säkert att 1825 besökte *Otto Sebastian von Unge Stenvallen. Han var en resande i Linnés anda och gav 1829 ut boken "Vandring genom Dalarne". Han kommer till Mörkret från Särna via Grönsteåsen. Ger en entusiastisk beskrivning av Njupeskärfallet och konstaterar att: "Vid Stens fäbodvall vänder man sig ännu en gång tillbaka och ser bland skogstopparne det höga fallet, som i sammanbundna festoner sköljer den vid världens skapelse lagda stenmuren."



Men vem som ägde och brukade fäboden när Otto Sebastian gjorde sitt besök framgår inte. Ett är dock säkert, det var någon av mina släktingar. Eftersom alla var släkt med alla i Heden på den tiden blir det ju så.

Vid *storskiftet på 1880-90-talet hörde Stenvallen till Tyskgården på Särnaheden, men fäboden kan ha bytt tillhörighet flera gånger innan dess. De flesta officiella handlingar rörande Särna förvarades i tingshuset i Orsa. Det ödelades i en brand 1901, därmed försvann mycket värdefulla dokument, vilket gör det näst intill omöjligt att få reda på "allt".

Jag har av en släkting lånat och kopierat diverse handlingar från Tyskgården och Knappgården på Särnaheden. I ett födomålskontrakt från 1853 gällande G:a Tysk Jöns Jönsson och hans hustru Kerstin Ersdotter överlämnar de fastigheter och lösegendom till sin son Unga Tysk Jöns Jönsson.

Där räknas flera fäbodur upp, Bustvallen, Bergvallen, Rörmryvallen och Östvallen, men inte Stenvallen. Så troligen hörde Stenvallen inte till Tyskgården då, eller föräldrarna behöll kanske Stenvallen.

Tysk Jöns står sedermera som ägare till Stenvallen.

Tysk Jöns var född 1832 och endast 21 år när han övertog ansvaret för Tyskgården samt föräldrarna och de hemmavarande syskonen. Jöns hade då 4 äldre och 5 yngre syskon. Då ingick enligt handlingarna Stenvallen i övertagandet.

Det var nog inte helt lätt för Unge Tysk Jöns och hans hustru att ta hand om gamlingarna så många år, från 1853 tills gamle Jöns gick bort 1883. 1858, vid 26 års ålder gifte sig Jöns med Häll Johanna Olsdotter. Hon var född 1840 och alltså bara 18 år. (På Stenvallen finns en säng med deras initialer och årtalet 1863 inskuret.)

När föräldrarna avled var deras tillgångar ringa, arvs-katten kan inte ha blivit särskilt hög....

Knappt 10 år tidigare, 1874, räknades kreaturen i Särna, Heden och Idre. (Handlingarna finns på lantmäteriet i Falun.) Tysk Jöns Jönsson hade då en häst, 7 kor, 4 ungnöt, 8 getter och 9 får.

Gott om boskap i gamla tider.

År 1874 räknades kreaturen i Särna, Heden och Idre. (Handlingarna finns på lantmäteriet i Falun)

I hela Särna och Hedens distrikt fanns det 153 hästar, 1.069 kor, 283 ungnöt, 921 getter och 1.160 får.

1873 hade Särna och Heden tillsammans 191 hushåll med 185 personer av mankön 20-55 år. Ungefär en karl på 5 getter alltså.

Åter till storskiftet.

Arbetet med storskiftet hade påbörjats under 1870-talet. Det tog många år innan allt var genomfört.



Av storskifteshandlingarna framgår att Tysk-familiens fastigheter 1889 redan delats mellan de tre bröderna, Jonas, Olle och Erik.

Trots att Olle hade rättighet att kvarbo så utvandrade han 1889 26 år gammal till Amerika.

I ett protokoll från 1887 den 9 juni, står det:

"Efter öfverläggning beslöts att följande fäbodställen neml: Nornäs Sätern, Öjvasslan, Hornberget, Krypbygget, Plantbodarna, Kryptjern, Sidvallen, Gammelsäterna vid Vegån, Sildret, Skärvallen, Tjarnvallen och Stenvallen skola vid skiftet förvandlas till Bolbyar." Det innebar att en bosättning året runt planerades på dessa fäbodur.

Tysk Jöns och sonen Tysk Jonas planerade för ett helårsboende på Stenvallen. I dag kan det tyckas som en avlägsen plats, men då så gick stora vägen till Mörkret, Gördalen och Fulufjällsområdet rakt genom gården. Dessutom förgrenade sig vägen där mot flera olika håll. Så Stenvallen var något av en knutpunkt i området och livet där skulle knappast bli isolerat.

Stenvallen utvidgas

Den första lilla bostugan hade blivit för trång och en större hade byggts. Men för ett permanentboende behövdes något större, inte minst med tanke på den ökande turisttrafiken till Njupeskärs vattenfall. Det måste varit en perfekt plats för ett vandrarhem eller gästgiveri.

Kring 1890 började de bygga ett två-våningshus med fyra rum och ett stort kök. Ladugård och lada dimensionerades för en åretruntverksamhet och så småningom (ca 1919) kom det upp ett separat stall. Förmodligen för att hysa övernattande gästers hästar. Stenvallen hade blivit en "riktig" gård!

En anteckning från 1895:

"Tysk Jonas Jönsson hemskifte af hela Stenvallskiftet" Året innan hade han yrkat på att "hans och brödernas skiften måtte läggas intill hvarandra och att hemskogen måtte förläggas rätt vesterut från gården söder om vägen till Mörkret."

Det var nog många möten och långa diskussioner innan alla kunde acceptera tilldelningarna av skogsskiften och fäbodur. En som var missnöjd var M. E. Larsson från Malung. Han hade begärt att få fäbod på Ögåvallen. Men Larsson tilldelades Stenvallens granngård, Hällbygget, som bolby "i en af de allra mest olämpliga trakter två mil vester om Heden och föga lämpligt för någon".

Forts. på sid 6

*Otto Sebastian von Unge

Född 1797 i Västmanland. Tog studentexamen 1811. Fänrik vid lifregementets grenadjärkår 1816. Löjtnant 1823-1826. Här börjar han ett nytt liv med intressen för skrivandets konst, kultur och lanthushållning. Reste sommardag genom Sverige landskap för landskap och blev på sin tid en mycket berömd "resonerande" rese skildrare.

*Storskiftet

var i Sverige (med Finland) ett av regeringen understött ägoskifte av mark inom landsbygdens byar, och den första större jordreformen i riket.

Syftet var att öka jordbrukets avkastning. Genomförandet av reformen gick långsamt, och för att skynda på beslöts om enskifte 1807 och laga skifte 1827.

En storskiftesreglering genomfördes under 1900-talets första årtionde i Storfurstendömet Finland, där inget enskifte hunnit genomföras före utbrottet av Finska kriget, och som sedan inte omfattats av det laga skiftet.

Innan dess hade teg- eller solskiftet gällt, vilket innebar att varje gård skulle ha var sin andel av likvärdig kvalitet i byns samtliga åkergården och ängsmarker. Det handlade om rättvisa och riskspridning.

Olika gården kunde vara mer eller mindre bördiga, torra, svårplöjda mm. Resultatet blev oftast långsmala åkertergar med relativt liten area och att de enskilda brukarna ofta måste förflytta sig långa sträckor för att kunna utnyttja alla sina åkerresmor i de olika gårderna.

Avsikten med storskiftet var att samla de små och utspridda ägodelarna till ett fåtal större åkrar per gård för att effektivisera de enskilda brukningsenheternas produktion. Storskiftesstadgan från 1757 begränsade varje gårds andel till maximalt fyra tegar per åkergräde eller äng.

Den ursprungliga koncensusregeln från 1749 skärptes till det ovillkorliga vitsordet, vilket innebar att det räckte med att en bonde i byn begärde storskifte för att det skulle genomföras.



Forts. från sid 6

Larsson ansåg det vara en "aflägsen dålig fåbod" och vill "undslippa en ännu sämre, nemligen Foskdalsvallen som ligger två mil norrut från Heden inklämd mellan fjellen, och som är den mest olämpliga för så väl folk som kreatur". Ett omdöme som som knappas delas av dagens brukare av Foskdalsvallen.

Så småningom blev ändå stor-skiftet genomfört.

Tysk Jöns och hans Johanna bodde kvar på Tyskgården, antagligen tillsammans med sonen Tysk Jonas sedan de två andra söner utvandrat och bytt sina namn till Ole och Eric Hedblom.

I juli 1905 köper Jonas båda sina bröders fastigheter för 3.000,- styck och övertar det fulla ansvaret för sina föräldrar i enlighet med föderådskontraktet från 1898. Jonas får egna lagfarter på allt i februari 1906.

Jonas säljer sedan avverkningar för att finansiera köpet.

Tysk Jonas hade drängar till hjälp för att odla upp den stora åkern och han dikade ut och hägnade in delar av myren för att få mer slätter.

Jonas premierades 1917 av Kopparbergs läns Hushållningssällskap.

Tredje pris, 25,- blev hans belöning. Motiveringen lyder "Tyskgården N:o 51, Särnaheden. Odlingen utgöres av hemma vid gården liggande 1,5 har fastmarksjord och 0,25 har myrjord, dels 1 har myrjord vid Stenvallens fåbodar.

Å fastmarksjorden, som förut var stenbunden har stenen uppbrutits och använts till talrika stendiken samt till en dikesbrunn.

Vid fåboden har stenen använts till gärdesgård kring odlingen. Odlingen, liksom den övriga egendomen sköttes mönstergillt."



Stenmurarna, totalt 225 meter långa, imponerar fortfarande på alla som besöker Stenvallen.

Turistströmmen ökade och Stenvallen fick säkert allt större betydelse. Det började byggas en landsväg från Särna mot Mörkret. Den skulle följa de gamla gångstigarna som strålade samman vid Stenvallen.

Det var nog en del kontroverser och omstakningar av sista vägbiten från Nysäteren och ner till Fuluälven. Vägen kom till slut att gå nästan två kilometer från Stenvallen.

Tysk Jonas hade påbörjat bygget av en rejäl väg med ordentliga diken utmed myrkanten, från gården och fram till ägogränsen. Men där fattas det fortfarande drygt en kilometer fram till den nya landsvägen. Två kilometer in i skogen blev alltför långt,



Stenvallen 1918

Stenvallen 2001.
(före restaureringen)

för att inte hugade övernattningsgäster skulle föredra att fortsätta fram till Mörkret.

Så när vägen fram till Mörkret var färdig 1920 så minskade trafiken på Stenvallen betydligt.

Planerna på permanent boende och skjutställ gick om intet och Stenvallen blev åter fåbod för Tysk Jonas och Karin.

Tysk Jonas avled 1924 och när Karin blivit änka så flyttade hon så småningom från Stenvallen till sin andra fåbod, Foskvallen (på vägen mot Fjätervälen), på somrarna. Från slutet av 1920-talet arrenderades Stenvallen ut. Periodvis var där två familjer, ladugården var stor, så det fanns gott om plats.

Augusti 1933 blev det bodelning efter Tysk Jonas Jönsson, och Jonas och Karins dotter Julia, gift med Tjern Harald Eriksson (mina morföräldrar) tillskiftades en tredjedel av fastigheterna och hennes del kallades från 1934 för Heden 77:1. Det innehöll förutom skog även inägor till fåboden Stenvallen. Mina morföräldrar hade aldrig eget jordbruk eller djur utan fortsatte arrendera ut Stenvallen

Bror Jensen intervjuad av Ove Larsson i maj 1996

Bror är född i Gördalen 1920. Föräldrarna hette John och Bertina Jensen. John var född i Sverige, härstammade från Skåret på norska sidan. Bertina var från Mörkret.

1926 sålde föräldrarna gården i Gördalen och flyttade till Mörkret och började på nytt där.

"Köpte in en del av Sju-Anders-skiftet Mörkermyra och ängarna. Bygde och odlade upp där. Far hade en del krötter med sig från Gördalen när vi flyttade till Mörkret.

Vi hade aldrig nån egen fåbod.

Jag vet inte om dom hade krötter ilag med mormors och morfars de första åren. Man hade krötter ilag i samma fjös och hjälptes åt. 1928 när järnvägen invigdes här, då var mamma i Stormora och skötte om krötter å två delägare där. Mormor och en granne var ner och var på invigningen av järnvägen här i Särna. Men jag tror nog det var nåt av dom sista åren hon hade dom där."

Håken-Anders, Anders Håkansson, bodde i storstugan några år. Efter dem kom Jommo Per, kallad "Finger Per", brodern Jommo Ola och hans sambo eller hushållerska Olia, från Särnaheden.

De arrenderade Stenvallen ända till 1952. "Jommo-folket" flyttade sedan till Gammelsäteren, söder om Särna.

Sedan Jommo-folket lämnade Stenvallen har det stått öde.

Naturen har gjort sitt bästa för att återta husen och de med möda röjda ytorna. Julia Tjern (mormor) avled 1971. Dödsboet stod kvar odelat och maken Harald Tjern (morfar) avled 1991. Under tiden gjordes inget underhåll alls av Stenvallen.

Min mamma, Carin Wall avled i augusti 1998 och så småningom blev arvskiftet avslutat och jag, Tjern Inga Wall blev ägare till Stenvallen.

Forts. sid 7.

Kurvans TYG & KLÄDER
IDRE 0253-205 04

Välkommen till vår stora butik!
Kläder och tyger i mängder!

Hos oss hittar du tyger i alla smaker • Vi syr gardiner på beställning
Kläder för dam, barn, herr • Snösmucken • garn mm.



Välkommen till vår nya butik mitt i byn
Heminredning för alla

Lakan • dukar • ljus • lampor • mattor • handdukar mm.

0253-205 03

Öppettider för båda butikerna

Måndag - Fredag	10:00 - 18:00
Lördag	10:00 - 13:00
Söndag	Stängt

Välkomna önskar personalen!

Forts. Stenvallen

När jag på försommaren 2000 tillsammans med familjen kom till Stenvallen för första gången på över 10 år så var jag inte särskilt lycklig. Det var helt igenvuxet med björksly och ladugårdstaket hade rasat in...

Jag var 14 när jag var lovad att få följa med på ett gränsmöte nere mot Grundforsen. Det var ju gränsmöte varje år där. Men då insjuknade jag i mässlingen så jag fick lov att ligga kvar hemma. Och då var vi vid Stenvallen. Vi var nog där bortåt 10 år. Vi var där i alla fall när militärerna var i Mörkret.

Det var en som hette Jonas som byggde nystugan den där första gången. Min far menade att Jonas hade tänkt sig att ha det som fast bostad, men det vart det nog inte. Det är ju så stort, tvåvåningshus. Det första huset är ju inte så stort. Jonas var ju far åt Julia som var gift med Harald Tjern. Det kom på Julias del när dom delade. Harald och Julia hade ju inga kor, det blev mer som sportstuga för dom. Före oss var det nån från Hea som var på vallen före oss.

Medan vi var kvar och hade krötter där så kom den där Håken-Anders, som vi sa, Anders Håkansson, far åt Helge som jobbade på elverket. Dom bodde i nystugan dom, fjöset var ju stort så vi hade ju kröttera i lag. Vi bodde i gammelstugan. Dom var där samtidigt med oss alltså.

Farsan o morsan slutade att vara i sätern. Tror det var i samband med att dom fick färdigt stugan i Mörkret, det var 1935. Vi hade krötter kvar tills

Rut och jag tog över. Men sen blev hon sjuk i polio -51 och sen hade vi kröttera bara ett år efter det. Det gick inte att leja för det och hon klarade ju inte av att ta hand om dom. Sen efter att Håken-Anders var där så kom dom ju ifrån Hea, a Bick-Olia och Ola. Sen var dom där i flera år i sätern. Dom höll på in på 50-talet.

På Stenvallen hade dom slättermaskin till och med. Där är det är ett stort jorle, slätt som ett golv, uppgrävt för hand. Du borde göra en vända dit och se vilket arbete dom lagt ner där. Det var Jonas som menade bo där permanent. Han hade mycket folk där. Det var många som inte hade det så vidare ställt. Så kom dom där och fick jobba för mat. Så han hade dukigt med hjälp. Tänk den där stenhagen där oppe! Det finns en fin jordkällare, den ligger inte vid själva vallen utan ute i Knallen. Den är sevärd!

Nutid.

Stenvallen är ganska unik som fåbodvall då ingenting har tillkommit sedan den var i fullt bruk under första halvan av 1900-talet. Det enda som hänt är att två hus har forslats bort. Inga moderniseringar förutom plattan har skett. Inga perspektivfönster mot fjället, verandor med snickarglädje eller tillbyggnader i masonit med flagnande plastfärg. Det börjar bli väldigt bråttom om man ska hinna rädda ladugårdar och övriga uthus. Naturen gör sitt bästa för att återta det människan har erövrat. Har rötan väl fått tag så går det fort sedan.



Vintern 2000-2001 rasade halva ladugårdstaket in ordentligt. Tidigare var det bara yttertaket som rasat in på logen och där uppe växte det en halvstor björk. Men nu ligger alltihop nere i marknivå och inne i ladugården.



Sommaren 2008
Tjern Inga Wall, dotedotter till Julia, med make Sten Hallin och sonen Tjern Jonas Hallin. Här iklädda sekelskifteskädrar.

Först var jag inte särskilt lycklig när jag, efter att ha önskat det i 30 år, då jag till slut stod som ensam ägare till hela Stenvallen i december 1999.

Många motstridiga känslor inför såväl ansvar som kostnader och arbete. Det lättaste - och sämsta - skulle väl vara att riva/bränna ner fjösen

och så sälja resten till någon rik tysk. Men jag känner ett ansvar för att bevara så mycket som möjligt, både för kommande generationer och för bygdens historia.

I översiktsplanen för Älvdalens kommun som trädde i kraft 22 juli 1994 finns Stenvallens fåbod med under "Kulturmiljövård" på sid 70-72:

FÅBODAR "Fåboden är en unik miljö för både ortsbor och utifrån kommande besökare.

Den ålderdomliga bebyggelsen och floran för individen flera hundra år tillbaka i tiden.

De fåbodarna som omnämns har stora kulturhistoriska värden, och de bildar tillsammans med den befintliga odlingsmarken värdefulla och intressanta miljöer. 41 Stenvallen. "Så står det i kommunens översiktsplan.

Forts sid 8.

Emretssons gräv & entreprenad AB

JAG UTFÖR ALLA TYPER AV GRÄVJOBBS:

Schaktning för husgrunder
Dränering • Dikning
Kabel- och rörschakter
Enskilda avloppsanläggningar
och mycket mer...

Jag utför även:
Buskröjning vid vägkanter
Snöröjning

KOSTNADSFRI KONSULTATION
30 års erfarenhet av mark- och anläggningsarbete ger dig trygghet och kunskande.



Välkommen att höra av dig
Mats Emretsson

Emretssons Gräv & Entreprenad | Särna-Idre AB
Hallonstigen 4 • 790 91 Idre • Telefon: 0253 - 205 89 • Mobil: 070 - 258 06 08
E-Post: mats@emretssons.se • Hemsida: www.emretssons.se

Fjällmacken
mitt i
IDRE BY



Sista macken före fjället!

Drivmedel • Kiosk • Video • Däckservice
Släpvangsuthyrning • Tillbehör m.m.

ÖPPETTIDER

Vardagar 7 - 21 • Lördagar 8 - 21 • Söndagar 9 - 21



Forts. Stenvallen

En översiktsplan som inte säger något om hur miljöerna skall bevaras, bara att de skall "så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön".

Första tanken och känslan kring ägandet av Stenvallen var att fortsätta "familjetraditionen"

att i möjligaste mån undvika att besökare hittade dit. Men jag har tänkt om, och försöker nu att få till en antikvarisk upprustning av byggnaderna för att kunna välkomna besökare på olika sätt.

Kostnaden för arbetskraften för att rädda och restaurera är omöjligt för mig att klara av själv, och vi har inte heller den kunskap som behövs för att göra det själva.

Vi har fått viss hjälp från länsstyrelsen och fjöset/ladugården är nu återuppbyggd och användbar. Spånbergs Timmerhus i Nordomsjön har gjort ett fantastiskt jobb! Men det återstår ännu massor av arbete med de andra husen.

Det krävs stora insatser för att få till något bra och beständigt av alla husen. Där behöver vi hjälp, både ekonomiskt och kunskapsmässigt. En kulturrenovering av skickliga hantverkare med bevarande av den gamla stilen och byggnadssättet står på önskelistan.

Nästa steg blir att hitta en pålitlig och kunnig person som vill driva turistfäbod med djurhållning på Stenvallen.

Då Stenvallen ligger nära Mörkret och Fulufjällets nationalpark så tycker jag att ett sådant projekt borde ligga helt rätt både i tid och rum!

Det är gångavstånd till den nyuppförda stugbyn Fulufjällsbyn.

Den nyligen röjda och uppmärkta poststigen/hemvägen/turistvägen mellan Särna/Särnaheden och Mörkret/Gördalen går dessutom rakt genom Stenvallen som före landsvägens tillkomst var en stor knutpunkt för vägarna i det "väglösa landet". Den gamla stigen kommer med på fjällkartan 2005 eller 2006.

Har vi gjort något mer?

Under sommaren och hösten 2000 röjde vi undan väldigt mycket björksly kring husen.

Efter någon månad så började det första nya slyet sticka upp kring stubbarna. Men vi jobbar på att hålla rent från nytt sly. Ett gäng med får eller getter skulle ju underlätta det jobbet.

Ny eldstad och spiselmur 2001. Muren med skorsten var tio meter hög. All material fraktades fram med helikopter.

Ny brunn 2003

Det finns inte någon kalkkälla eller bäck i närheten av Stenvallen. Den grävda stensatta brunnen är 7 meter djup. I maj 2003 pumpade vi ur brun-

nen och en kille klättrade ner och öste upp all geggga i hink som vi firade upp. Där fanns diverse träbitar, en flaska och en trasig hink. Plus illaluktande geggga. Efter ytterligare urpumpningar tog vi vattenprover som blev godkända.

Nytt dass

Det gamla dasset var minst sagt välventilerat, utan tak och med väggarna på glid. Nybygget står högt uppallat för att man ska slipa gräva sig ner i snön på vintern. Det är en fantastisk utsikt över myren när man använder dasset.

Dasset har plåttak och det har även två av de små husen fått. Det bör hejda naturens glupska käftar ett tag i alla fall.

Under 2004 var det stilltje,

men 2005 öppnade vi fart fäbodcafé för första gången.. Nu, 2009, blir det femte sommaren som vi under några veckor serverar kaffe i det stora köket.

Vi har satt upp ett störrös, ett litet timrat hus, som ska inredas med en eldstad och hål i taket i mitten och sittplatser utmed väggarna.

Hösten 2008 satte vi upp gammaldags gärgård. Hela inägan är nu inhägnad och även den utdikade slättermarken ute på myren ska få gärgård under sommaren.

Nu är förutsättningarna för djurhållning mycket bättre och vi planerar att låna några getter under sommaren.

Men pappersexercisen är en historia för sig själv. Det behövs tre olika formulär för att få frakta en get från en plats till en annan. Så vi får väl se hur det går. Om du har tur kanske du träffar husbocken där i sommar!

Drömmen skall bli verklighet - Levande fäbod

Mitt mål är att återuppväcka Stenvallen ur den 50-åriga Törnrosasömnen så att det återigen blir en levande fäbod med kor och smådjur. Samtidigt ta ett steg in i nutiden inför framtiden och göra Stenvallen till ett intressant utflyktsmål för alla besökare i Fulufjällsområdet. Gästerna ska kunna få något i magen och samtidigt få kunskaper om livet på en fäbod. Gärna kunna köpa med sig något av produkterna från djuren. Själva behåskar vi ännu inte mjölkhantering och osttillverkning men vi säljer mejeriprodukter från andra småbruk.

Atmosfären på Stenvallen är speciell, efter en kilometers lätt vandring genom skogen så slappnar de flesta besökare av, varvar ner och njuter av miljön.

Att bara komma dit och "vara" är en attraktion i sig själv.

Men det finns många idéer kring hur Stenvallen och aktiviteter även i hälsofrämjande syfte kan utvecklas.

Forts. sid. 10.

Nya dasset är något mindre ventilerat än det gamla



Nytt virke till ladtaket körs fram med häst på gammalt vis



Timmerkörning med Njupeskar i bakgrunden

Välkommen till Stenvallens Fäbod vid Fulufjällets Nationalpark



Kombinera ditt besök vid Njupeskärs vattenfall med ett besök på Stenvallens Fäbodcafé

Sommaren 2009 har vi caféöppet tisdag, torsdag och söndag kl 13-17 under vecka 26-32, dvs från 21 juni till 9 augusti.

Vi erbjuder våra gäster kaffe, kokt på björkved och hembakat bröd.

Hitta hit

Åk mot Mörkret, mitt emot Fulufjällsbyn går det upp en skogsbilväg. Följ den uppför 500m. Där finns en liten skylt "Stenvallens Fäbod". Det är en km att promenera genom den flera hundra år gamla skogen. Efter en kilometers lätt men vacker vandring är ni framme vid målet.

Mer information

0253-105 64 • 073-083 88 98

inga@stenvallen.se • www.stenvallen.se

PAN Parks



Välkommen till

ICA
Supermarket
Idre Bua

Den vänliga butiken

—med BANK och MINUTEN
i samma hus

Här hittar du:

- Stor sortering på LIVS & HUSGERÅD
- CHARKAVDELNING med grillat
- SMÖRGÅSTÅRTOR på beställning
- IDREKORV & RENKÖTT
- Eget BUTIKSBAGERI med CAFÉ
- TÅRTOR på beställning
- SNITTBLOMMOR & KRUKVÄXTER

- Vi är ombud för:



Bra råvaror till bra
pris är kockens
bästa recept!

ICA IDRE BUA
hjälper även dig att
lyckas i köket.

Fräscha frukt, kött
och
grönsaksdiskar är
en självklarhet
hos oss!

ÖPPET ALLA DAGAR

MÅND — FRED
09.00 — 19.00

LÖRDAG
09.00 — 18.00

SÖNDAG & HELGDAG
12.00 — 18.00



Välkomna!

Forts. Stenvallen



Kaffekokning i det nyrenoverade köket på Stenvallen

FÄBOCAFÉ

Sommaren 2009 har vi caféöppet tisdag, torsdag och söndag kl 13-17. Under veckorna 26-32, dvs från 21 juni till 9 augusti.

Vi erbjuder våra gäster kaffe, kokt på björkved och hembakat bröd. Ibland slår vi till och erbjuder kolbulle.

Givetvis använder vi KRAV-märkta produkter så långt som möjligt och har tillstånd att använda KRAVs namn och märke" i vår caféverksamhet.

Stenvallens fäbod - ett trevligt inslag på utflykten till Njupeskärs vattenfall

Vi önskar alla Kringelfjords Nyttas läsare välkomna på ett besök i sommar. Vi berättar gärna mer om Stenvallens historia och om fäbodväsende i allmänhet.



Hitna till Stenvallen

Strax norr om skogsmuseet tar du av mot Fulufjället Gördalen, Mörkret, Njupeskar och Fulufjällets nationalpark.

Efter två mil närmar man sig Mörkret i Fuluälvens dalgång. Knappt en km öster om bron i Mörkret, mitt emot Fulufjällsbyn, går det upp en skogsbilväg. Följ den uppför i 500m.

Där finns en liten skylt vid den gamla gångstigen mellan Mörkret och Särnaheden. Det är en km att promenera genom den vackra skogen.

Ni kan också gå, till fots, följande den röjda och orangemarkerade sträckan av den gamla Poststigen mellan Särnaheden och Mörkret.

Första milen går att åka bil. Sväng in vid Knappgården, vänster och höger vid Tyskgården och fortsätt vägen mot Veksjön. Efter att ni rundat Siksjöberget går det ner en liten väg till vänster mot Siksjön. Där bör de första orange färgmarkeringarna synas.

Vid vändplanen får man lämna sitt fordon och fortsätta med apostlahästarna. Från Siksjön är det en mil till Stenvallen, räkna med att det tar ca 4 timmar. Om du går till fots hela sträckan från Särnaheden är det två mil och tar ca 7 timmar för en normalt otränad person.

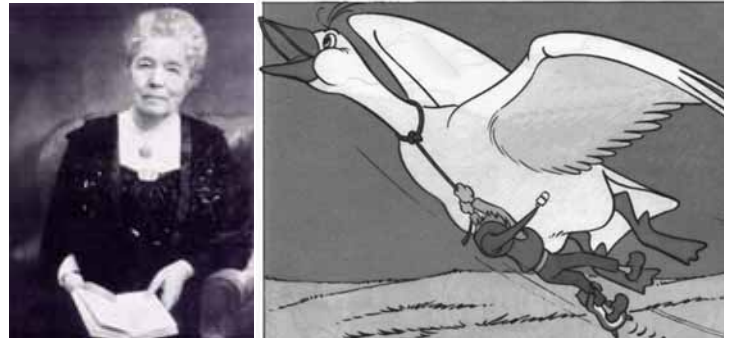
Stenvallen ett gott stycke kulturhistoria väl värt ett besök.

Att man kan njuta av färskt hembakt bröd gör besöket fulländat. ☐

I Svenska turistföreningens årsskrift 1908 skrev Karl Erik Forsslund i "En fjälltur om sommaren":

"Så nå vi Mörkret men fortsätta till Stenvallen. Präktig gård, två gästkamare en trappa upp - tapetserade med Aftonbladets halvveckouplaga och Triumf, de mest brukade tapetsorterna uppe i skogsbygderna, och prydda med oljefärgsporträtt af tyska Kejsarparet och andra dylika.

Där äter en njutning: heta svettiga kroppars öfersköljning med brunnsvatten och solbad mot en stugvägg - och hela Fulufjällets snöfläckiga sträckning midt framför och fjälluften omkring!



Nu i höst är det 100 år sedan Selma Lagerlöf som första kvinna fick Nobelpriset i litteratur.

2007 fyllde - Linné 300 år!

Jag missade då tyvärr Linnés Dalaresa. Hoppas kunna återkomma i nästa nummer med ett utdrag där Linné berättar om sitt besök i Särna-Idre-Grövelsjön.

Även Selma Lagerlöf har delvis berättat om de vackra Särna-Idre-Grövelsjötrakterna. Naturligtvis genom Nils Holgersson som fick höra om Storåns väg från källorna uppe vid Vånsjön och Hävlingen via Österdalälven nästan ner till mötet med Västerdalälven.

Utdrag ur Nils Holgerssons underbara resa av: Selma Lagerlöf 1906.

Berättelsen gavs första gången ut 1906 som lärobok i geografi.

Fredag 29 april

Nils Holgersson hade sovit i grästuva och vaknade av att människor sutto och språkade bredvid honom. Man funderade om älven skulle bli mycket svår i vår?

"Ja, nog är älven en svår förstörarsade, sa en stor ståtlig karl, — "men när jag hör, att ni sitter här och talar illa om den, kan jag inte låta bli att tänka på prosten därhemma.

Det var gille i prostgården, och folk satt och klagade på älven, just som ni gör nu, men då blev prosten liksom upprörd och sade, att han ville berätta en historia för oss. Och när han hade slutat, var det ingen, som kunde säga ett ont ord om Dalälven, och jag undrar om det inte skulle ha gått så med er också, om ni hade varit med."

Forts på sid 11



FALCK

RÄDDNINGSKÅR

••• 0253 •••

240 56

BÄRGNINGSLARM
DYGNET RUNT

Din räddningsförsäkring
gäller hos oss!

Vi servar

IDRE - SÄRNA

Med:

**BÄRGNING • STARTHJÄLP
LÅSÖPPNING • JOURREPARATIONER**

Hävlingen



När de hörde detta, ville alla veta vad prosten hade sagt om älven, och bonden talade då om historien, så gott som han kom ihåg den.

"Det var en fjällsjö oppe vid norska gränsen. Därifrån flöt ut en å, som var strid och ivrig allt ifrån första början. Så liten den var, blev den kallad Storån, därför att den såg ut att kunna bli något duktigt av den. När den nyss var utkommen ur sjön och kastade en blick omkring sig för att se åt vilket håll den borde styra kosan, var det just ingen uppmanande syn, som mötte den.

Åt höger, åt vänster och rätt fram fanns ingenting annat än skogsåsar, som så småningom reste opp sig till höga bergstoppar. Storån kastade blickarna åt väster. Där hade den Långfjället med Djupgravstöten, Barfröhägna och Storvättshägna. Den såg åt norr. Där hade den Näsfall, åt öster stod Nipfjället och i söder Städjan.

Den funderade nog på om det inte var så gott, att den for tillbaka ner i sjön. Men så tyckte den ändå, att den åtminstone borde göra ett försök att

leta sig fram till havet, och så gav den sig av.

Det är lätt att förstå, att det var ett styvt arbete för den att bana sig en väg genom obygd. Skog stod i vägen för den, om inte annat. Det var att rycka omkull tall efter tall för att få fritt lopp.

Den var mäktigast och starkast om våren, när först hemfloden kom och fyllde den med snövatten från grannskogarna och sedan fjällfloden kom med vatten från fjällen.

Då passade den på och gick framåt med stor kraft, röjde undan sten och jord och grävde sig igenom sandåsar. Och om hösten kunde den likaledes göra ett duktigt arbete, sedan den hade stigit efter höstregnen.

En vacker dag, då Storån som vanligt höll på att bana sig väg, fick den höra ett brusande och ett porlande till höger om sig långt borta i skogen. Den började lyssna så ivrigt, att den nästan stod stilla.

'Vad i all världen kan det där vara?' sade den. Skogen, som stod runt omkring, kunde inte låta bli att göra sig lustig över än.

'Du tror visst, att du är ensam i världen, du,' sade den. 'Men det ska jag säga dig, att den, som du hör brusa, är ingen annan än Grövelån ifrån Grövelsjön. Just nu har den grävt sig igenom en vacker dal, och den kommer nog fram till havet lika så snart som du.'

Men nästa dag stod skogen där och hälsade från Grövelån och sade, att den hade haft det så svårt, att den var glad att få hjälp och skulle komma och förena sig med Storån, så snart den nåsin kunde.

Efter detta gick det förstas fortare framåt för Storån, och om en tid hade



Klingforsen/Storån
Foto: H Forsslund

Men Storån hade sitt lynne för sig, och när den hörde detta, sade den till skogen utan att betänka sig ett ögonblick: 'Den där Grövelån är nog bara en stackare, som inte kan hjälpa sig själv. Säg du till den, att Storån från Vänsjön är på väg till havet, och att jag ska ta mig an den och hjälpa den dit, ifall den vill slå följe med mig!' 'Du är en morsk en, du, så liten du är,' sade skogen. 'Nog ska jag framföra hälsningen, fast inte tror jag, att Grövelån blir nöjd med den.'

den kommit så långt, att den fick syn på en smal, vacker sjö, som låg och speglade Idreberget och Städjan. 'Vad är detta för slag?' sade den, och återigen höll den på att stanna av förvåning. 'Jag kan väl aldrig ha farit så gale fram, att jag har kommit tillbaka till Vänsjön?'

Men skogen, som fanns till hands överallt på den tiden, svarade genast: 'Ånej, inte har du kommit tillbaka till Vänsjön.'

Forts. sid 13

TV-tittare Kringelfjorden

Vi har tidigare gått ut med info om kringelfjordens vanskliga läge för att få in TV4 med vanlig TV-antenn. Nu finns två bra parabolkampanjer från Viasat där bl.a. 4:an ingår

Kampanjepriser

VIASAT underhållning 14 kanaler:

•Satelitmottagare •Parabolskål •Installation.
Startavgift 695 kr, Månadsavgift 129 kr/mån.
(första halvåret ingår i startavgift).
Månadsavg. 129 kr/mån • Kortavg. 299 kr/halvår

VIASAT SPECIAL, 4 kanaler:

SVT 1 • SVT 2 • TV4 • TV6
•Satelitmottagare •Parabolskål •Installation.
Monterat och klart 3.000 kr.
Inga månadskostnader eller kortavgifter

ELLO TRADING

Fullständig Antenn & Parabolservice

Särnavägen 22 • 070-333 61 55

Fjätervålen

toppen i Idrefjällen!

TACK alla Kringelfjordare som besökt oss i vinter och bidragit till en ny rekordsäsong!

Denna vinter har varit fantastisk snörik, och det fina skidföret, tillsammans med nyheter och evenemang, har förstås givit positiv respons.

Alpina SM i månadsskiftet mars/april . Kajsa Kling, Åre, vann damklassen i storslalom och Valfjällets Matts Olsson herrarnas. Åskådare och övriga skidåkare på plats kunde frotera sig med både den svenska eliten och en del utländska åkare.

Fjätervålen firade 25 årsjubileum i mellandagarna, då var det glöggparty med underhållning av Evert Ljusberg i det proppfyllda Vårdshuset.

I januari var det Telemarkshelgen som 20-årsjubilerade med rekordmånga deltagare.

I Vårdshusets nya tillbyggnad var det ofta trångt om utrymmet i de sköna sofforna framför öppna spisen, och vi har fått många som kommenterat att resultatet blev en standardhöjning av hela Fjätervålen.

Det nya skidkortssystemet har också visat sig fungera väl. Samarbetet med Idre Fjäll om Idrepasset visade sig vara mycket uppskattat av våra gäster. Säkert är det många i Kringelfjorden som insåg fördelen med att ha ett kort och kunna variera fritt mellan anläggningarna.

Till hösten kommer det bli möjligt att boka och betala skidpassen på vår hemsida.

www.fjatervalen.se

så slipper ni köa i kassan och kan börja åka direkt ni kommer till backen!

Vi beräknar att öppna till Luciahelgen igen!

Välkommen!



Det här är Idresjön, som har blivit fylld med vatten av Sörälven. Det är en duktig älv. Nu har den just blivit färdig med sjön och håller på att skaffa sig avlopp ur den.'

När Storån hörde detta, sade den genast till skogen: 'Du, som när fram överallt, kan gärna hälsa till Sörälven, att Storån från Vånsjön är kommen. Om den låter mig gå fram genom sjön, så ska jag till gengäld ta älven med mig till havet, och den ska inte mer behöva ha något bekymmer för hur den ska komma fram, utan det sörjer jag för.'

'Nog kan jag tala om ditt förslag,' sade skogen, 'men inte tror jag, att Sörälven går in på det, för den är lika mäktig som du.'

Men nästa dag berättade skogen, att Sörälven också hade tröttnat på att bana sig väg ensam, och att den var redo att förena sig med Storån.

Ån gick nu rätt igenom Idresjön och började sedan på att kämpa med skog och fjäll på samma sätt som förut. Det gick en tid, men rätt som det var, råkade den in i en bergdal, som var så stängd, att den ingen utväg kunde finns.

Storån låg och brusade av ilska, och när skogen hörde hur rasande den var, frågade den: 'Är det nu slut med dig i alla fall?'

'Inte är det slut med mig,' sade Storån. 'Jag bara håller på med ett storverk. Jag ska göra en sjö, jag såväl som Sörälven.'

Så började den att fylla Särnasjön, och det blev en hel sommars arbete. Allt som vattnet steg i sjön, lyftes Storån i höjden, och till sist fann den utväg att bryta sig fram söderut.

När den var lyckligt och väl utkommen ur denna ängslan, fick den en dag höra ett stark brusande och sorlande till vänster om sig. Ett så mäktigt brus hade den aldrig förr hört i skogen, och den frågade genast vad det var.

Skogen stod som vanligt färdig att svara.

'Det är Fjätälven,' sade den. Du hör hur den brusar och forsar, medan den håller på att bana sig väg till havet.

'Ffall du när så långt, att du kan göra dig hörd av älven,' sade Storån, 'så kan du hälsa och säga den där älvstackarn, att Storån från Vånsjön erbjuder sig att ta den med till havet emot det, att den tar mitt namn och lydigt följer med i min fära.'

'Inte tror jag, att Fjätälven vill avstå från att göra färdigt färden på egen hand,' sade skogen.

Men nästa dag måste den erkänna, att Fjätälven också hade tröttnat på att gräva sin egen väg, och att den var färdig att förena sig med Storån.

Alltjämt gick det framåt för Storån. Den var ändå inte så stor, som man hade kunnat vänta därav, att den hade dragit till sig så många hjälpare. Men stormodig var den däremot.



Den gick fram i nästan ständigt fors och med starkt dån och kallade till sig allt, som strömmande och porlade i skogen, om det så bara var en värback.

En dag hörde Storån en älv brusa långt, långt västerut.

Och när den frågade skogen vem det var, svarade den, att det var Fuluälv, som upptog vatten från Fulufjäll och som redan hade hunnit att gräva sig en lång och bred fära.

Så snart som Storån fick veta detta, sände den den vanliga hälsningen, och skogen åtog sig som förut att framföra den. Nästa dag kom den med svar från Fuluälv. 'Säg du till Storån,' hade älven svarat, 'att ingalunda vill jag ha hjälp!

Det hade passat sig bättre för mig än för ån att sända en sådan hälsning, eftersom jag är den mäktigaste av oss båda och det lär bli jag, som först kommer till havet.'

Knappt hade Storån fått hälsningen, förrän den hade svaret färdigt.

'Säg nu genast till Fuluälv' ropade den till skogen, 'att jag utmanar den till tävlan!'

Om den anser sig vara mäktigare än jag, må den bevisa det genom att löpa i kapp med mig. Segervinnare blir den, som kommer först till havet.'

När Fuluälv fick höra hälsningen, svarade den: 'Jag har ingenting otalat med Storån, och det hade behagat mig bäst att få gå min väg i ro. Men jag har så mycket bistånd att vänta från Fulufjäll, att det voro feget av mig att inte uppta tävlingen.'

Här Lämna vi våra vänner Storån, Grövlan, Sörälven, Fjätälven och Fuluälven.

Vi kommer säkerligen att räffa på dem i sommar igen. □

STRÅKENS EL AB

TEL. 0253-202 65
FAX. 0253-202 99
MOB. 070-338 15 28

IDRE

Utför allt i **EL**

Vi säljer även
Cylinda vitvaror

Begär gärna offert/broschyren

STRÅKENS EL AB

!! SNABB SERVICE !!
LARS-ÅKE: 070-338 15 28

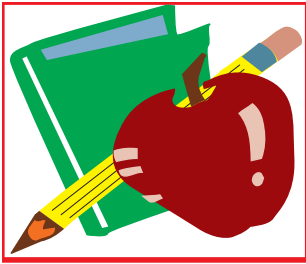
Harryssons Rörservice

Allt inom
VVS

Din närmaste fackman inom
VVS

Välutrustad servicebil

Mobil: 070-5460477
Byvägen 9 • 790 91 IDRE



Smått & Gott

FRÅN ORT Å STÄLLE

Nyheter och information

Reklam & Foto 50 år i samma fotobutik

KÄLLA: FK juli-08, FOTO: H.Forslund

Reklam & Foto Står det på en ljusskylt från 50-talet på huset mitt emot Pizzeria Capri mitt i Särna.

Pizzeria Capris lokaler som långt in på 90-talet inrymde en annan Särna klassiker och "50-talare" *Morins Konditori som jag berättar lite mer om i slutet av artikeln.

Idag är Bengt antagligen Sveriges äldsta fotohandlare som nu har haft sin butik öppen i 50 år.

En dag 1952 satt Bengt Mattsson i Särna och rattade fram en radiout-sändning från Holmenkollen och OS



i Oslo, legenden Mora-Nisse kämpade i täten.

Då ringde Dagens Nyheter. En lavin hade gått på Fulufjället och människor hade troligen omkommit. Bengt fick uppdraget att ge sig av och ta bilder.

- Det var så det hela började, minns Bengt. Uppdraget gjorde honom till både journalist och fotograf och på sikt fotohandlare. Nu i år är det 50 år sedan Bengt öppnade sin butik i Särna.

Bengt tog sin gamla Pontiac och körde mot Fulufjället och Mörkret.

Här spände han på sig skidorna och gav sig upp mot platsen där lavinen gått. Lavinen hade oturligt tagit med sig tre militärer, varav två omkom. Bengt tog bilder på Fulufjället och fick även med sig en film som ett ögonvittne tagit. Sedan bar det av tillbaka hem till Särna för framkallning. Sedan vidare ner till Älvdalen där framkallades fler filmer.

Sedan gick färden till Falun och Borlänge.

Bilderna publiceras senare i Falu-Kuriren och Dagens Nyheter.

- Det blev mist sagt en lång taxiresa och när jag kom hem väntade en obehaglig överraskning, motorblocket på min bil frusit sönder, minns Bengt.

Arvodet skulle ha varit 500 kronor, men det blev en hel del diskussion om vem som skulle betala taxiräkningen.

Mediatrycket blev stort och många ringde efter bilder från händelsen.

- Jag valde att sälja bilderna Dagens Nyheter och Falu-Kuriren. Jag minns att Dala-Demokraten kom med eget flygplan, och att det sedan hann bli för mörkt för dem att starta för återresan på kvällen.

Bengt hade då en egen reklambyrå i källaren till Röda Kvarn. Reklambyrån drev han ytterligare några år.

- Det kom fler och fler och bad om hjälp med att ta passfoton och liknande.

1958 öppnade jag fotobutiken i Särna och här har jag sedan dess jobbat, säger Bengt.

Bengt Mattsson har fyllt 86 år och är nybliven kulturpristagare i Älvdalens kommun. Efter en stroke 2006 har Bengt minskat öppethållandet i sin butik.

Forts. sid 16

Särna-Idre Fiskevårdsområde

Särna -Idre Fiskevårdsområde omfattar Särna och Idre Socknar, med 17 mil större strömvatten, 6000 ha sjöar och massor av mindre strömvatten: ungefär 400 000 ha landområde. Sveaskogs vatten ingår och genom samförvaltningsavtal de flesta reservatsvatten utom i Fulufjällets nationalpark och Hävlingesystemet.

Fiske i Särna och Idre socknars världsberömda strömvatten!

Strömfiske efter öring och harr kommer i regel igång framåt midsommar. Vid lämpligt väderlek kan dagsfisket på vissa sträckor vara bra även tidigare. Nattfisket brukar vara fenomenalt i början av juli i vissa vatten: ex **Storån, Grövlan, Sörälven, Guttan** m.fl. Andra halvan av juli blir vakperioderna kortare. De största öringarna tas i regel på nattfiske.

Höstfiske med fluga efter harr

Höstharrfisket är bra vid rätt väder. Det är tillåtet i **Storån, Fulan, Grövlan och Sörälven**. (Se fiskebestämmelser). Det går ofta att hitta harrstimmen i de lugnare delarna av strömmarna.

Sjöar, vinter- och sommarfiske efter röding.

Särna-Idre FVOF sätter ut röding i ett stort antal vatten: Burusjön, Bålsjön, Hellsjön, Näcksjön, Öresjön Idre, Öresjön Särna, Glytjärnsområdet, Trollsjön, Djuptjärn, Valltjärn, Tjärn 87, Slättätjärn, Mellersta Långsjön, Gyttejärnarna, Långtjärn, Ögåvalltjärnarna, Bumlingtjärnarna. Fisket på röding är bäst maj-juni, då rödingen hugger bra både på längdrag och fluga vid nattliga vakperioder.

FOTO: IDRE TURISM



Fiskebestämmelser och kortpriser

(Fiskebestämmelserna är tryckta på baksidan av fiskekortet)

Flugfiskesträckor och minimimått 35 cm finns i **Storån, Grövlan och Fjätälven**, (45 cm i Österdalsälven).

I flugfiskevatten och sjöar med utsättning av laxfisk gäller max 5 fiskar/kort & dag.

Fiskekort: Endygns- 60:-, tredygns- 120:-, vecko- 300:-, säsongskort 400:-.

Fiskevård

I Fjätälven pågår ett fiskevårdsprojekt "Storöring i Fjätälven". Det syftar till att bevara den storvuxna Österdalälvs-Stiljansöringen och bygga upp **storöringsbeståndet**.

Fiskepremiär i Brattströmmen. Mellan Foskån och Älvros är det nu premiär efter tre års avstängning.

Fisket är tillåtet i hela Brattströmmen från 1/5 - 2009, och minimimåttet är 30 cm på både harr och öring.

På sträckan är det satt en fångstkot till max fem fiskar per kort och dag.

HAR NI FRÅGOR? Ring fiskevårdsområdets telefon: 0253-102 10, vardagar tel. 0715-08 48. Hemsida. www.sarnaidrefvo.se

Trevlig fiskesäsong önskar vi alla glada laxar

Särna-Idre Fiskevårdsområde



Välkommen till din konsumbutik!

Lägre priser!
Dessutom återbäring!



KONSUM NORRA DALARNA
SÄRNA • IDRE

Det mesta av det bästa • Välkomna



Alltid aktuell - säsonganpassade råvaror



Alltid färsk frukt och grönsaker



IDREBUTIKEN
ÄR OMBUD FÖR:
•Systembolaget •Apotek
•Lotter •Post

SÄRNA ÄR OMBUD FÖR:
•Post

Välkommen till butikerna som erbjuder:

Fullservice

Vi har inte låtit snabbköpsprincipen slå fullt ut i våra moderna butiker. Här finns alltid kunnig och vänlig personal som gör sitt bästa för att ta hand om dig.

Färsk frukt och grönt

Trots de långa transporterna hit upp till fjällvärlden, har vi satt en ära i att visa upp snygga montrar med de friskaste och härligaste frukter och grönsaker.

Kött, fisk och delikatesser

Vår väl sorterade charkdisk innehåller mycket gott att botanisera bland. Naturligtvis erbjuder vi lokala specialiteter som älg, ren och fjällröding m.m.

Inte bara livsmedel

Här hittar du det mesta för hushållet på ett och samma ställe!

Öppettider:

IDRE:

Mån-fred 09.00–19.00
Lördag 09.00–18.00
Söndag 12.00–18.00

SÄRNA:

Mån-fred 09.00–18.00
Lördag 09.00–14.00
Söndag Stängt

VECKA 26-33

Mån-fred 09.00–19.00
Lördag 09.00–17.00
Söndag 11.00–17.00

Välkommen!



Naturligtvis är vi snälla mot plånboken också!

Forts. Reklam & Foto 50 år

- Tyvärr försvann lite av arbetsglädjen med stroken, men jag har fortfarande öppet i butiken för att kunna hjälpa kunder med ID-foton, säger Bengt.

Att slå igen butiken på grund av hälsoskäl är inte aktuellt. Ett större problem är att få tag på polaroidfilmer till passkameran.

- De går inte att köpa polaroidfilm längre och nu har jag inte så många förpackningar kvar. Men jag fortsätter väl så länge jag har lite film kvar, skrattar Bengt.

Bengt arbetade många år som radskrivare åt Falu-Kuriren, han bevakade både stort och smått som hände i bygden.

Bengt var en erkänt duktig fotbollsskribent det är det många äldre fotbollsspelare som skriver under på. Bengt själv var en duktig backhoppare.

När jag började fotograferandet så handlade det enbart om svartvita film.



- Jag framkallade alla filmerna här hemma i källaren. När det blev många kundrullar så blev mina egna filmer hängande, säger Bengt.

Bengt blev medlem i Pressfotografernas Klubb, PFK, och visar en gammal presslegitimation från början av 60-talet.

En träkamera med Voigtlanderoptik jobbade Bengt med de första åren.

- Tråkigt nog har den kameran kommit bort, men jag har flera av mina övriga kamror kvar säger Bengt och tar fram en klassisk Rolleiflex, samt den kamera han använde för att plåta sina vykortsbilder.

Diger samling Särnabilder

Parallellt med radskrivandet och fotobutiken, så har Bengt lagt ner ett stort arbete på att dokumenterat Särna. Idag finns hans bilder och negativ i ett omfattande arkiv som förhoppningsvis skall komma till användning i framtiden.

- När jag började dokumentera noterade jag inte så mycket och jag vet inte riktigt hur jag skall få ordning på det hela, säger Bengt med en suck.

- Tiden har liksom inte räckt till. Vi kan hoppas att Älvdalens kommun upptäcker att det finns en bildskatt i den gamla fotobutiken i Särna. En skatt som även bör scannas in digitalt och arkiveras. Bengt Mattsson har gjort ett fint grundjobb, varit på plats och dokumenterat, allt från flotning till den

minst sagt dystra dag då järnvägsrälslens revs upp.

- Den dagen var Stutt Olov Olsson, ägaren av sågverket rejält arg, minns Bengt Mattsson. Idag är Bengt troligen Sveriges äldsta fotohandlare med en butik som varit öppen i 50 år.

*Morins Bar- och Konditori

(Låg i nuvarande Pizzeria Capris lokaler mitt emot Bengt Mattssons Reklam och Foto i Särna)

Inne på Morins var allt exakt som på femtiotalet långt in på 90-talet (så när som på en TV-apparat av modernare snitt).

Jag minns mitt första möte med Morins Bar & Konditori.

En höstdag 1980 besökte Eva och jag detta fascinerande ställe. Jag gick fram till disken och beställde en cheesburgare och en Coca Cola. —

- Här uppe säger vi "ostburgare" och det har vi int, å kokolan ä slut!

- Vill du ha varmkorv så går det bra. Ja tack sa vi, vi tar två med bröd och kaffe.

Kvinnan bakom disken fyllde en kastrull med vatten, satte den på spisen och la i två korvar.

Vi satte oss vid fönstret tittade ut över Särnavägen och angivande byggnader.

Vi såg inte en själ förutom en ensam hund som släntrade förbi efter vägen och en röd Epatraktor. Epatraktorn såg vi desto mer. Jag tror att Epan passerade oss 14!!! gånger under den tid det tog oss att få i oss korven och kaffet.

Morins hade eget bageri som bakade både konditorivaror och matbröd. Bland annat den berömda "Särnalimpan". Förutom kaffe och bakverk kunde man även äta dagens rätt.

En annan lyx på detta ställe var att man kunde beställa "Portello".

En mörkröd gudomlig läsk med okänt innehåll och svårbeskrivlig smak. Portello fanns att köpa på Harrys livs i min bardoms by Dombäck i Ängermanland. Det var säkert 20 år sedan sist jag smakade "gudslånet". Sedan jag berättat för mina barn, Linas och Gustaf om denna bryggd blev det även deras favorit.

Hans



Hopp om persontåg till Älvdalen

Källa: FK

Kommunen utreder upprustning av järnvägen mellan Mora och Älvdalen



– Ett beslut har fattats om att försöka göra en förstudie om en upprustning av den mer eller mindre nedlagda järnvägen till Älvdalen, säger Bengt Welin, kommunchef i Älvdalen.

Ärendet togs upp efter ett förslag från Peter Nygren, fp, om en järnvägsutredning utredning, som kommunledningen nu beslutat söka pengar hos jordägarna samt Region Siljan för en förstudie.

Räls finns i dag fram till det Älvdalen

lens blivande industriområdet i Märback. I förundersökningen ska man även utreda möjligheterna att rusta hela banans längd och, förlänga spåret från Mora fram till Östäng. Samt se över möjligheterna att även kunna ha persontrafik på sträckan.

Förslaget från Peter Nygren bygger i första hand på det ökade behovet av godstrafik på järnvägen

i och med Weddesågens utbyggnad och den pelletsfabrik som planeras. Den ökade verksamheten vid Älvdalens skjutfält, med bland annat utländska militärer kommer även det att gynna järnvägen. Kommunens planer på att flytta återvinningscentralen till Märback skulle även det ge utökade godsmängder på en upprustad järnväg.

En elektrifiering av Älvdalsbanan och att även persontrafik ska kunna utnyttja järnvägen, är något som Peter hoppas på kommer på sikt.

Får kommunen pengar till en förundersökning kan man genomföra förundersökningen och därefter starta ett projekt för att eventuellt få tillbaka en del av de pengar Sverige betalar till EU.

När denna upprustning av järnvägen skulle kunna komma till stånd är ännu inte klart då ingen tidsplan ännu finns framtagen.

SÄRNAFFÄRN



Välkommen till det
"LILLA VARUHUSET"
i Särna - mitt i byn
(fd. Sprängs)

HÄR HITTAR DU bl.a:

Järnvaror • Färg • Tapeter • Vitvaror • Fiskeutrustning/kort • Kartor • Leksaker • Hälsokost • Sodastream • Återförsäljare för Garmin produkter och tillbehör och mycket mer.

Vi är även ombud för:
SYSTEMBOLAGET och SWEDBANK



Swedbank
UTTAG & INSÄTTNING

Särnaffärn • Särnavägen 33 • 0253-104 30

Välkommen till Norra Dalarnas ledande fastighetsmäklare Största utbudet av fjällstugor, villor, bostadsrätter och tomter.

Vi har öppnat mäklarkontor i IDRE

Funderar du på att sälja,
erbjuder vi bl.a:

- Kostnadsfri värdering
- Utställning och presentation av våra försäljningsobjekt på Idre Fjäll
- Internetpresentation
- Snabb visningsservice
- Bud-on-line för bästa pris
- Trygghetsförsäkring mot dolda fel
- Miljöcertifiering enl ISO 14001

Swedbank 
Fastighetsbyrå
fastighetsbyran.se

0253-201 80

fastighetsbyran.se

Älvdalens kommun säger nej till Nya Nationalparker Naturvårdsverket tillstyrker.

Källa: FK

Idreborna, Länsstyrelsen och kommunen har sagt klart nej till nya nationalparker inom kommunen.

Men Naturvårdsverket fortsätter arbetet med att göra Rogen-Juttuslätten i norra Dalarna till en ny nationalpark.

– Älvdalens kommunstyrelse har i nuläget sagt nej.

- Men vi är öppna för en förhandling om de erbjuder oss något annat i stället, säger kommunalrådet Herbert Halvarsson.

Nationalparksbildande på Fulufjället har fått innevånarna i norra Dalarna att vara ytterst tveksamma till nya reservat eller nationalparker inom området.

I Idre och Särna och finns tillräckligt med nationalparker och reservat och som kraftigt har begränsat möjligheterna för det rörliga friluftslivet.

Det är framförallt inrättandet av Fulufjällets nationalpark som anges som förevändning för att säga nej till ytterligare inrättande av reservat i området.

Naturvårdsverket vill i sin nya nationalparksplan skapa totalt 13 nya nationalparker.

Bland annat vill man göra om det 100 000 hektar stora moränlandskapet vid Rogen och Juttuslätten till nationalpark.

Detta område omfattar stora delar av nuvarande Långfjällets naturreservat samt även Töfvingdalens befintliga nationalpark.

För ett år sedan, bedyrade Naturvårdsverkets Rolf Löfgren att det inte var aktuellt med att bilda en nationalpark mot kommunens och befolkningen vilja. Idreborna visade snabbt att det fanns ett stort motstånd mot dessa planer och såväl länsstyrelse som kommunstyrelse ansåg att det skydd som dagens reservat gav var tillräckligt.

Naturvårdsverket har nu åter tagit upp frågan på dagordningen, även om Rogen-Juttuslätten, (där Rogen hör till Jämtlands län), inte finns i genomförande planen för de områden som står först på tur. Bo Lundin på Naturvårdsverket förklarar detta med att arbetet för Rogen-Juttuslätten inte hunnit så långt ännu. Verket söker därtill ett lokalt och regionalt stöd för planerna.

- I nuläget säger vi nej, men kan Naturvårdsverket erbjuda oss något annat i ersättning så kan vi givetvis ta upp och diskutera det, säger kommunalrådet Herbert Halvarsson.



Rogens fantastiska och unika sjö- och moränlandskap skapad av inlandsisen
Foto: Länsstyrelsen

Det finns i dag bland annat två utbyggnadsplaner där myndigheterna gått emot kommunens vilja. Idre Fjälls satsning på Tre Toppar, men även den betydligt mindre utbyggnaden av Fjätervålen. Här har både miljödomstolen och länsstyrelsen sagt nej till förlängningen av liften till högsta toppen på Fjätervålen. En topp där bygglov av en toppstuga redan har beviljats!

- Jag kan inte i nuläget gå in på vad det kan vara som vi förväntar oss i utbyte, men som det ser ut i dag säger vi nej till nya reservat eller nationalparker inom kommunen, betonar Herbert Halvarsson. □

SAKNAS

Kringelfjords-Nytt maj 1990.

Har någon sparat ett ex?

Enda numret som saknas i min samling med alla 23 årgångarna.

Om någon av en händelse har nummeret och själv vill spara som kuriositet så kan jag kopiera den och återsända originalet. Annars tar jag tacksamt emot "originalutgåvan".

Naturligtvis ersätter jag för ev. kostnader.

Tack på förhand.

Hans

Kontaktuppgifter se sidan 3.

Walls Grus Åkeri och Entreprenad AB, Särna



Hyr en vedeldad pool till partyt!

GRUS, GÅRDSGRUS
SAND direkt till din tomt
eller bygge.
CHAKTNING
GRÄVNING
PLANERING



UTHYRNING: skotrar, pulkor, kälkar, kläder och vedeldad pool.
SERVICE OCH FÖRSÄLJNING: skotrar - Yamaha, nytt & begagnat.

Tel. 0253-310 77 • Mobil. 073-08 55 602
hem.passagen.se/skoterturer

Välkomna till Grövelsjöns Fjällstation

Svenska Turistföreningens sydligaste fjällstation.

Här blandas gamla traditioner och gemytlig miljö med nya fräscha grepp. Här slutar bilvägen och fjällederna tar vid. Fjällstationen är ett givet utflyktsmål för dig som besöker Grövelsjön.



www.stfgrovelsjon.com

Grövelsjöns Fjällstation information och bokningstelefon: 0253-59 68 80

RESTAURANG OCH CAFÉ

Vår restaurang med Slow Food inriktning har en mäktig utsikt över de norska fjällen.

Ät buffé, à la carte eller en ekologisk våffla med ekologiska tillbehör.

SPA

Unna Er en lugn stund med en av våra sköna behandlingar. - Må gott och ladda nya krafter!

BUTIK

Välsorterat sortiment av friluftskläder och utrustning. Allt vad du behöver för fjällturen. Livsmedel, tidningar, hantverk och souvenirer.

UTHYRNING

Välsorterad uthyrning av friluftsutrustning till vettiga priser. Här finns allt som behövs för fjällveckan.

GUIDADE VANDRINGAR - TEMAVECKOR

Hela sommarsäsongen anordnas turer med färdledare och olika temaveckor. [Ring eller besök vår hemsida för information.](#)



GRÖVELSJÖN
GRÖVELSJÖNS FJÄLLSTATION

Det går framåt för företagsamheten i Särna och Idre! Källa:FK/DD

Trots att bankerna har höjt ribban, så verkar det inte som finanskrisen nått upp till Särna och Idre.

Här dyker det hela tiden upp nya småföretag men även befintliga företag utvecklas runt Idre och Särna. Ett par storsatsningar är också på gång.

Här nedan har vi några av de nyaste projekten.

IDREGÅRDEN

Idregården har återuppstått ännu en gång. Det är här Camilla Pergelius med sambo tagit över ett dåligt skött företag som slutade med konkurs i somras.

Idregården är ett klassiskt fjällhotell där Camilla och hennes sambo Leved nu får börja från början med att bygga upp den anrika gården.

- Vi har tittat på företaget redan tidigare, men då var priset alldeles för högt säger camilla.

- Vi har städat och målat samt bytt möbler och köpt in nya sängkläder. Sedan får vi ta tag i underhållet allteftersom, säger Camilla.

SYRRAN & JAG

Kurvans Tyg & Kläder har utvidgat och öppnat en helt ny trevlig presentbutik på "Ica torget i Idre, "Syrran & Jag". De är de driftiga tjejerna Anna Lia och Pia Åslund som därmed skapat två nya arbetsplatser i Idre. Företags idén är: "heminredning för alla"= Lakan • dukar • ljus • lampor • mattor • handdukar mm.

HIMMELFJÄLL

Arbetet med Idre Himmelfjäll Idres stora projekt pågår samtidigt som många i Idre tvivlar på om det överhuvudtaget händer något på Hemmeråsen. Där har i alla fall det första lilla huset kommit på plats. Det är Torbjörn Kuchler Gabriel Westergårdh och som i vintras öppnat en skoteruthyrning på fjället.

När de första skidåkarna ska kunna åka utför Himmelfjäll återstår dock att se.

Arbetet med att staka ut nedfarter och välja ut de träd som ska sparas är i full gång.

Stötestenen för projektets framåtskridandet har bl.a. varit oenighet om ett liftsystemet mellan Himmelfjäll och Idre Fjäll.

FAKTA: Idre Himmelfjäll
Antal liftar: 4 stollifftar, 4 släplifftar och 4 knapplifftar.
Nedfarter: 40-45, fördelade på 8 områden, sammanlagt 217 hektar.
Kapacitet: 6400 skidåkare per dag.
Fallhöjd: 260-302 meter.
Restauranger i backen: 2.

ABRIS SJÖ & SNÖ

Kenth Abrahamsson på Abris Sjö & Snö öppnade i höstas en stor skoterbutik i fd. Ica Hallens Lokaler i Särna. Vi har haft en kanonstart denna vinter med mycket bra försäljning av snöskoter. Speciellt roligt är att både Idre och Särnabor samt stugägare besökt oss och även gjort många inköp säger Kenth.

Storsatsning på sommar försäljning med brett sortiment

Abris Sjö & Snö kommer i sommar att börja sälja Husqvarnas sortiment på motorsågar, röjsågar, gräsklippare. När det gäller Sjö kommer man marknadsföra Linder aluminiumbåtar och kanoter samt Crescent båtar. Dessutom delar av Yamahas sortiment med bl.a: båtmotorer moped, 4-hjulingar, släpvagnar och båttrailers. Abris kommer även att ha service på samtliga av sina produkter.

SÄRNAFFÄREN

I Särna har Sprängs "återuppstått" i ny regi. (Men Laila är natur-

ligtvis kvar). Ja, egentligen är det är ju inte Sprängs som återuppstår, utan en helt ny butik med namnet "Särnaffären".

Här är utbudet bl.a: Järnvaror •Färg •Tapeter •Vitvaror •Fiskeutrustning fiskekort •Kartor •Leksaker •Hälsokost •Sodastream •Återförsäljare för Garmin produkter Särnaffären är även ombud för: Systembolaget och Swedbank där man ombesörjer insättningar och uttag.

ADVENTURE DREAMS

David Godin och Anne-Laure Benat från Frankrike har flyttat sitt slädhunds företag med 40 slädhundar från Alperna till Idre.

David och Anne vill få nya erfarenheter och upptäcka ett nytt land. Man anser att i norra Dalarna finns rätt kultur, traditioner och klimat, för att jobba med hundturer året runt.

David Godin är ett mycket stort namn inom slädhundsport världen över. David har tävlat framgångsrikt och han och hans hunsparn finns med i filmen "Last trapper".

Han har i Frankrike arrangerat slädhundsturer under elva års tid.

Adventure Dreams har haft sin verksamhet på Idre Fjäll sedan i julas.



Forts sid. 20

Forts. Det går framåt...

IDRE GOLF SKI & SPA**Storsatsningen på ett Golf Ski & Spa-hotell hotell vid Idre Golfbana håller på att förverkligas.**

Idre Golf Ski och Spa har nu rätt iland de avtal med kommunen och golfstiftelsen som krävs för att kunna gå vidare.

Nu gäller det att se till att man har klart med finansärer när det gäller det kapital som behövs. I dagsläget har nio miljoner kronor avsatts för inköp av golfbanan.

Älvdalens kommun har nu beslutat att köpa in den mark som behövs för hotellbygget och för att golfbanan ska kunna få nio nya hål.

Tanken är också att delar av marken sedan skall styckas av och säljas till Idre Golf Ski & Spa, Bl.a. hotelltomten, men fritidshustomterna som är planerade.

- Vi kommer att investera cirka 200 miljoner kronor och hoppas komma igång med arbetena 2009 eller senast 2010, berättar Mats Johnson Idre Golf Ski & Spa. Golfbanan skall byggas ut från 18 till 27 hål, Golf, ski & Spahotellet skall byggas och få 100 rum och 95 fritidshustomter kommer att styckas av till försäljning.

När det gäller övertagandet av golfbanan så är det meningen att det ska ske när hotellet och banans nio nya hål är färdiga.

Hotellet måste kunna locka gäster året runt inte bara under golfsäsongen. Hotellet skall attrahera skid- och SPA gäster såväl som golfare.

För att säkra kvaliteten samarbetar man bl.a. tillsammans med Ernst Kirchsteiger när det gäller inredning, design och formgivning. När det gäller SPA-avdelningen har man tagit konsult hjälp av Anna Bjurström som har erkänt goda kunskaper på området. Jesper Johanssons har fått köksavdelningen på sin lott och i slutändan. *Läs mer på sid. 23-24*

JONES EL satsar stort i Idre

Jones El satsar stort i Idre Kringelfjords Nytt berättade i förra numret om den gigantiska byggnad som reser sig vid Jones El i Idre. Nu vet vi lite mer om vad som händer och skall hända.

Jones El bygger ut sin Elbutik och bygger samtidigt en "drive in butik" för byggvaror.

De nya lokalerna inklusive lager kommer att omfatta ca. 3500 kvm i två plan.

Jones El utvidgar sin verksamhet. Man kommer naturligtvis även fortsättningsvis bedriva sin basverksamhet med installationer och elbutik med vitvaror, radio- och TV och antenn och parabol avdelning. Fast nu med större sortiment och överskådligare utställningar. Jones kommer naturligtvis även att erbjuda

service på de produkter man säljer. När det gäller elinstallationer så kör Jones El för fullt precis som tidigare.

Nu tar Jones steget även in i trävarubranschen.

- Vi kommer att satsa på att sälja byggnadsvirke och det är därför vi behöver den här stora lokalen. Vi kommer att göra det lätt för våra kunder att själva plocka ihop vad man behöver i vår "drive in hall". Naturligtvis har vi kunnig personal som hjälper till när det behövs säger Bengt-Arne Halvarsson, som tillsammans med Bernt Halvarsson driver Jones El.

- För oss på Jones gäller det att ha flera ben att stå på, och lite nytänkande framåtanda gör det hela lite roligare. Och visst känns det oenkligen lite spännande att våga göra den här satsningen. Men vi tror på en fortsatt bra utveckling här i området, Det finns flera planerade större byggprojekt i vårt närområde och dessutom byggs, renoveras det om och till hela tiden i områdets många fritidshus, så marknaden finns säger Bengt-Arne Halvarsson på Jones

Smygstart

I sommar "smygstarter" Jones El & Bygg, men eftersom lokaler blir klara utökar man verksamheten.

IDRE BYGG & JÄRN

När ni besöker Idre Bygg & Järn nästa gång kommer ni ha svårt att känna igen er i lokalerna.

Man har byggt om en hel del. Bland annat flyttat kassorna. Vitvaru- kök och badrumsutställning samt en stor kaminavdelning finns på övervåningen. På undervåningen har man stuvat om en del plus att nyckeltillverkning och småsalsavdelning tillkommit. Även en ny Nordsjö färgbar har det blivit.

Idres enda bensinmack har bytt ägare

Källa: FK

Jan-Erik Söderqvist har nu lämnat Shell i Idre, den bensinmack han drivit sedan 1966.

1966 tog min far och jag över Shellmacken från Per Westergård som startade Shellmacken här i Idre redan 1959.

Det innebär att macken fyller 50 år i år, säger Jan-Erik.

Det är Emil Henning som nu tagit över den bensinmack han jobbat på ända sedan han var 14 år.

Shellmacken är numera ensam mack i Idre sedan OK-Q8 just och svikit glesbygden och slagit igen. Men Idre får i alla fall behålla en riktig servicemack. En mack där service till bilägaren fortfarande står i centrum, något som blir allt sällsyntare med åren.

- Vi kommer att behålla serviceverkstadsdelen och jobba vidare

med att utveckla servicen, säger Emil.

- Själva lokalen kommer vi att bygga om och rusta upp för att kunna utöka servicen med mat och liknande enligt "Seven-Eleven konceptet", säger Emil.

För Jan-Erik Söderqvist själv är det inte pensionen som hägrar, utan nu kan han helt koncentrera sig på att driva SKIDOO & LYNX-Hallen på industriområdet i Idre.

- Jag hade tänkt varva ner med snöskotrarna, säger Jan-Erik. Så blev det inte riktigt. Det har varit minst sagt full fart i skoterhallen, men det är ju bara roligt, är man entreprenör så är man.

- Att ha lämnat över bensinmacken till Emil känns riktigt bra. Jag har ju känt Emil sedan han var barn och det blir ju en fråga om orten som tar vid och dessutom har han ju jobbat hos mig sedan han var pojke, säger Jan-Erik.

Shell i Idre kan på gammalt västermaner skryta med att vara om inte sista macken före öknen så "Sista riktiga macken före fjällen och vildmarken." □

Fjätervålen Skidlift AB fyllde 25 år den 28 december 2008.

Källa; DD 29 dec-08



Starten skedde 1983 och möttes med stor skepsis från andra turistanläggningar i området.

Lilla Fjätervålen har nu vuxit och står sig bra i konkurrensen. I dag jobbar ett 30-tal personer på Fjätervålen. Inte bara turisterna har hittat till Fjätervålen utan intresset är stort även från professionella skidåkare.

Den 28 december 1883 klippte dåvarande landshövding Ingvar Gullnäs bandet och invigde anläggningen.

Skeptikerna trodde att Fjätervålen skulle slå ut de befintliga i Idre och Grövelsjön.

Landshövdingen Gullnäs uppmana-

de därför i sitt tal till samarbete som i Sälen.

- Jag är övertygad om att Fjätervålen, Idre och Grövelsjön och kommer att bilda en slagkraftig enhet, sa Gullnäs.

Stugägare som ägare

150 stugägare och andra med anknytning till Fjätervålen ställde upp och vågade satsa på projektet och köpte aktier i Fjätervålen Skidlift AB i början av 1980-talet.

Med en grundplåt på 5, 5 miljoner kronor sattes spaden i jorden och det byggdes nedfarter med en fallhöjd på 310 meter, en 1 300 meter lång lift samt en dalstuga med servering, ett pistmaskinsgarage och belysning för kvällsäkning. Av länsstyrelsen lånades 3,2 miljoner, resten kom från aktieägarna.

Viktiga arbetstillfällen för folk från orten

I Fjätervålen jobbar i dag ett 30-tal personer och cirka 80 procent bor i bygden.

Ett antal hantverkare från orten har dessutom haft stadigt arbete de senaste åren med att bygga nya fritidshus i området.

Cirka 220 stugor finns i dag i Fjätervålen och ytterligare ett 50-tal i den närbelägna byn Storfjäten.

"IDREPASSET".

Lifkortssamarbete med Idre Fjäll Under 2008 har det satsats på ett lifkortssamarbete med Idre Fjäll,

Samarbetet har också bidragit till bildandet av Älvdalens turistråd.

Till jubileumsfesten kom självaste presidenten i grannrepubliken Jämtland, Evert Ljusberg på besök.

FAKTA

Fjätervålen skidanläggning AB Nedfarter: 18. Längsta nedfart: 3000 m. Högsta fallhöjd: 317 m.

Liftar: 4. Offpist: Här erbjuds mycket fin offpiståkning både skogsteräng och kalfjäll när Kung Bore gjort sitt. Snöpark: 1. Pistmaskiner: 3, som pistar den väldiga åkytan varje natt. Service: skidshop, affär och ett nyrenoverat värds hus med stor mys- och relaxhörna med öppenspis. Värme/matsäckstugor: 2. En i anslutning till värds huset samt en uppe i mittbacken.

Idre Fjäll

Sommarens nyheter på Idre Fjäll

Källa: Idre Fjäll

På Idre Fjäll laddas det inför sommarsäsongen

Inför sommaren 2009 lanseras flera roliga semesternyheter för hela familjen.

Downhill-cyklingen utökas med fler leder, bikepass och cykelhållare på stolsliften.

Höghöjdsbanan får tre nya och utmanande stationer sex meter upp i luften.

En riktigt rolig utmaning är hinderbanorna över marken. Höghöjdsbanan för stora äventyrare är placerad 6–10 meter upp i luften och har kul hinder som till exempel Indiana Jones-bron. Säkerhetsutrustning och ledare finns självklart. Minst 150 cm lång skall man vara.

Låghöjdsbana. Sedan tidigare finns även en Låghöjdsbana för små äventyra där de får hoppa, klättra och svinga sig fram över marken på egen hand.

Dog-kart och vandringar med hund är två aktivitetsnyheter.

När du kör Dog-kart sitter du i en vagn som dras av huskyhundar över fjällets vidder.

Gör-det-själv-paketen är enkla förpackningar av upplevelser där allt du behöver finns i paketet. Hyr kanot, båt eller downhill-cykel och ge dig ut på egen hand.

Temahelger

Under sensommaren och hösten arrangeras flera temahelger bland annat en hälsoretreat, en helg med flugfiske och en med naturfoto med den italienske fotografen Vitantonio Dell'Orto.

Idre Fjäll säkrar snöproduktionen inför vintersäsongen

Källa: MT

Arbetet har kommit igång med att säkra vattentillförseln till Idre Fjälls snökanoner. Ledningen växer med 40 meter i timmen. - När kylan kommer i oktober finns nya möjligheter att lägga snö över hela fjället.

Vattenledningen som dras från Idre Fjäll ner till Burusjön är kostnadsberäknad till närmare 65 miljoner kronor. Den nya ledningen ger möjlighet att snökanonerna kan få tillräckligt med vatten för att kunna köra överallt samtidigt. På så vis kan Idre Fjäll utnyttja kalla dygn betydligt effektivare.

Man är tvungen att försiktigt gräva sig fram genom myrar då en stor del av sträckan kommer att gå igenom naturreservatet och då krävs det naturligtvis extra försiktighet för att inte orsaka skador i naturen.

I oktober ska det hela vara klart och då ska det finnas vatten så det räcker till hela snökanonsystemet, men också säkrar dricksvattenförsörjningen för lång tid framöver.

Idre Fjäll tar ansvar för miljön

Källa: MT

De stugor som i dag värms med direktverkande el skall man nu ersätta med fjärrvärme på Idre Fjäll.

Tanken är att i första hand ta ett miljöansvar, men ambitionen är också att det ska innebära sänkta energikostnader.

Idre Fjäll har i dag ca 300 uthyrningsstugor som värms med direktverkande el. Dessutom värms även ett stort antal privata hus med direktverkande el.

De hus som tillkommit under senare år har byggts med bergvärme, men de finns många äldre hus som slukar mängder med ström för uppvärmning och varmvatten. Snart står ett första hus klart för att uppvärmas med solenergi som kompletteras med pelletsvärme när det är som kallast.

Om det hela fungerar som planerat så går man sedan vidare och kopplar på allt fler hus på värmecentraler som ska betjäna grupper om sex- till åtta hus.

De övriga stugbyarna som ligger utspridda runt Idre Fjäll får då ett antal små värmestugor med solpanneler på taket och med pelletspannorr. Från dessa byggs ett kulvertsystem till en grupp med hus.

Idre Fjäll planerar på sikt en gemensam fjärrvärmearläggning för hela fjället. Det är tänkt att bli en fliseller pelletspanna och ett kulvertsystem som sedan ansluts till det system man bygger nu.

Vidare räknar man med att inom snar framtid även kunna värma allt varmvatten, plus vatten till simhallen och sporthallen med solenergi.



Älvdalens kommuns naturvårdspris på 10 000 kronor har gått till Leo Einarsson från Särna.

Källa: DD/MT

Leo Einarsson är välkänd för byggen sedan många år. I dag är Leo en kraftigt vitskäggig äldre man i sina bästa år. Leo bor större delen av året på Nysättersvallen intill Vedungsfjällen.

En gång i veckan är Leo ner till Särna, annars är det Nysättersvallen som är hans hem.

Det har tidigare skrivits om honom flera gånger, bland annat larmade han för länge sedan hur hyggerna gick allt högre mot fjällen.

Men det var var inte första gången Leo slog larm.

Han stoppade bland annat en fyrhjulingsled genom Fjätälven som är ett av våra mest skyddsvärda områden. En liter olja kan förorena en hel miljon liter vatten. Men där satte Leo stopp.

Under 1980-talet resulterade hans otaliga uppvaktningar och skrivelser samt debattartiklar att man lyckades få domänverket att avstå försäljningen av 380 ha fjällskog mellan Öjvassla och Nysättern. Skog upp mot 700 meters höjd över havet sparades. En av de främsta gärningarna under alla år, enligt Elon själv.

I fädrens spår

På 1970-talet gjorde Leo Einarsson en film "I fädrens spår". Filmen skildrade en gammal stig som går från Särna till Vedungen som är belägen ca 20 km rakt norr om

Särna. Stigen är 5,2 mil lång är markerad och används delvis än idag. Leo fortsätter att hålla "sin" del gångbar genom att hålla den fri från vindfällan och sly.

Han har byggt dass, vindskydd, broar och spänger över bäckar och även märkt stigar i Vedungsområdet. Elon ser även till att Morvallenstugan är försedd med ved genom att vintertid köra ut den med skoter. Allt arbete sker helt ideellt.

En gång när Elon tillsammans med sin fru städade fjället fick de ihop 152 flaskor och burkar vid olika rastställen.

Därtill skall läggas att Leo Einarsson under 30 års tid även hållit Nysättersvallens fäbod öppen genom slätter och slyröjning och på både sin egen och andras mark.

- Vist är det roligt med kommuns naturvårdspris,

Men bästa belöningen är alla härliga naturupplevelser på myrar, fjäll och i skogar, säger Leo.

"Ripjägaren" en rolig historia (som har Leo många på lager av) är den med ripjägaren.

- Det var en professor som skulle jaga ripa, Vidar Marcström hett han. Jag sa åt en att han som skulle vara så ordentlig och inte slängde pappret från chockladdbiten ut i naturen, utan stoppade det i fickan. Men hur var det med patronhylsorna? De blir liggande ligger i naturen för eviga tider.

Efter jakten kom professor Marcström tillbaka och gav mig 13 tomhylsor, berättar Leo.

Forts. sid 22

LOMKÄLLAN

- En mötesplats för alla åldrar.

Ta en fikapaus och rasta vid de mysiga rastborden eller ät en bit mat i Lomkällans restaurang.

Unna dig att besöka museets utställningshall bland sagor, sägner och historik. Kanske gör du ett besök till friluftsmuseet som visar miljöer för skogsarbetare från förr eller besöker försvarsskansen från 2:a världskriget.

Öppettider:

21/6-16/8 11.00-17.00 alla dagar
(Midsommarafton och midsommardagen stängt)

17/8-30/9 lö-sö 12.00-16.00

LOMKÄLLAN

Särna Skogs- och Försvarsmuseum

Tel 0253-100 49 • Fax 0253-103 34

790 90 Särna

www.lomkallan.se



Forts. Leo Einarsson

- Visst blåser det minst sagt snålt kring vissa naturvårdsfrågor, som te.x. när jag en jul stod utanför ICA Bua i Idre och sålde dekaler med uppmaningen "Rör inte Städjan..." i samband med projektet "Tre Toppar" som Länsstyrelsen och även regering till slut stoppade. Klart att det ibland har känts jobbigt att jobba i motvind, men alla uppmuntande ord från tacksamma människor har gjort gott. T.ex. när Björn Ströberg, naturvårdsdirektör på länsstyrelsen, utnämnde mig till länets mest aktiva naturvårdsombud eller när jag fick en sådan där "krya-på-dig"-hälsning från anställda på länsstyrelsens naturvårdsenhet när jag hamnat på sjukhus en tid.

För närvarande utreder regeringen möjligheterna att åter igen avverka den fjällskog (som finns kvar) som Leo Einarsson ville skydda.

Men en sådan storm kanske den 70 årige Elon klarar av igen. □

Gammal trädristning upptäckt vid Fulufjället.

Källa: FK

En unik trädristning har hittats i Fulufjällets nationalpark. Trädristningen är förmodligen från 1700-1800-talet och föreställer antingen en ren eller en älg?

Trädristningen upptäcktes av Leif och Britt-Marie Östergren och Arvid Arvidsson

Ristningen hittades på en av de sista gammeltallarna i Klordalens övre del uppmot Fulufjället.

Leif Östergren har vandrat i området många gånger tidigare utan att upptäcka ristningen. Då Leif Östergren stannat för fotografera en torracka med varglav. Råkade Arvid Arvidsson av en ren tillfällighet få syn på trädet.

De blev naturligtvis mycket överraskade över ristningsfyndet. - Ingen av dem hade sett något liknande tidigare.

Östergren har kontaktat några experter men inte heller någon av dessa har hört eller läst att något liknande setts i Sverige.

Det är lite svårt att uppfatta vad ristningen föreställer, men med rätt ljus kan man urskilja ett djur.

- När vi först såg ristningen tänkte vi på ren eller älg, säger Östergren. I dag finns inga renar vid Fulufjället, men Karl-Erik Forsslund skriver om att de var vanliga på 1700- och 1800-talet. Linné beskriver under sin "Dalaresa" att han såg 600 i en hop i norra Dalarna och Tysk Emret i Gör dalen berättade en gång för Karl-Erik Forsslund att hans farfar sköt 300 renar.

Den sista vildrenen på Fulufjället lär ha skjutits 1865-66.

Trädristningar inte ovanliga

Rolf Lundqvist från Enviken har dokumenterat 800 trädristningar i Dalarna, har tittat på en bild av ristningen som hittades vid Fulufjället.

- Det kan mycket väl vara ett hornrytt djur, kanske en ren.

Naturligtvis samiska rätter som är producerat från egna renar.

- Vi skall försöka ge våra gäster möjlighet att uppleva den samiska kulturen på nära håll genom samisk konst, interiör, maträtter och samiska aktiviteter.

- Hos oss kommer ni även att få möjlighet att lära känna vår kultur närmare genom att lyssna på en av våra renskötare som berättar och visar bildspel om oss samer och ett renskötsel år i Idre sameby eller kanske delta i guidning till renar.

Successivt kommer vi att ordna fler aktiviteter med samisk anknytning berättar Anneli.

Ren Idre Fjäll



Renen är vår näring

- Renen är vår näring - det djur vi lever av i samklang med vår natur och medmänniskor.



Gamelskog på Fulufjället. Foto: H Forsslund

- Den här ristningen är säkert inhuggen med yxa och det och det är ovanligt med sådana avbildningar i träd, jag kan inte minnas att jag sett någon tidigare.

Lundqvist nämner också att det i Klordalen faktiskt finns ett fångstgropsystem som nog var avsett för vildren..

FAKTA TRÄDRISTNINGAR

Det är främst i de sista naturskogarna med riktigt gamla träd som man hittar ristningar. I norra Dalarna finns några kända trädristningar sedan tidigare.

Vid Fulufjället är den mest kända den så kallade "Gud vare lov tallen". Det sägs att det var en ung pojke på 1700-talet som red upp från Särna till Mörkret som då på den tiden endast var en fåbod. Då han skulle rida över Fuluälven höll han på att drukna. Pojken överlevde och fadern ristade då i en tall intill älven

orden "Gud vare Lof". Ristningen finns kvar idag och kan beskådas 100 meter öster om bron i Mörkret.



Trädristningar vid Halgonberget, Ore socken, gjorda 1776 och 1778 av fåbodkullor från Sörboda. □

Vårt arbete och vardag styrs av renens årstidsvandringar och väder, från kalvningslandet på Grövelsjöfjällen till vinterbetet i Skogslandet kring Idre och Särna.

Vi vill gärna kunna erbjuda våra gäster att uppleva smaker från naturens skafferier och våra egna viltinspirerade rätter.

- Renkött är gott - det fria betet ger den vilda och milda smaken av kött utan konstlade tillsatser.

På vår meny finns naturligtvis även andra spännande rätter att njuta av säger Anneli.

Lokalproducerat

- Vi känner en stor tillfredställelse att kunna erbjuda lokalproducerat renkött med känsla av ursprung.

Vi själva tillsammans med övriga renägare i Idre sameby sköter om renarna ute i det fria. Renägarna slaktar själva hela sin produktion i vårt eget moderna EU-godkända slakteri och vidareförädlar köttet som vår chefs kock på Restaurang Njalla, Peter Käck tillreder utifrån sin känsla för lokalproducerat och naturliga ingredienser. Sen finns det samiska specialiteter och läckerheter som ger en speciell känsla av vad naturen kan ge.

Prova gärna på vår vilttalrik med bland annat kallrökt innanlår - "Suovas". Suovas röks i kåta över öppen eld på traditionellt samiskt vis.

Att få möjligheten driva något som Samegården och Restaurang Njalla i samklang med naturen och vår kultur har länge varit en dröm som vi haft, avslutar Anneli Jonsson.



Anneli Jonsson

Anneli är även vd för det samiska renslakteriet- och förädlingsföretaget Idre Ren.

Anneli tilldelades i fjol det första samiska företagarpiset av Samiska riksförbundet.



Häckade Jaktfalkpar i Njupeskar

Källa: FK

Sommaren 2008 fanns ett bo med jaktfalkar inne i Njupeskar klyftan där vattenfallet finns. Det häckande jaktfalkparet med fyra ungar gjorde att fågelskådare från södra Sverige sökte sig till Fulufjällets nationalpark.

Enligt rapport skall falkparet finnas på plats även detta år

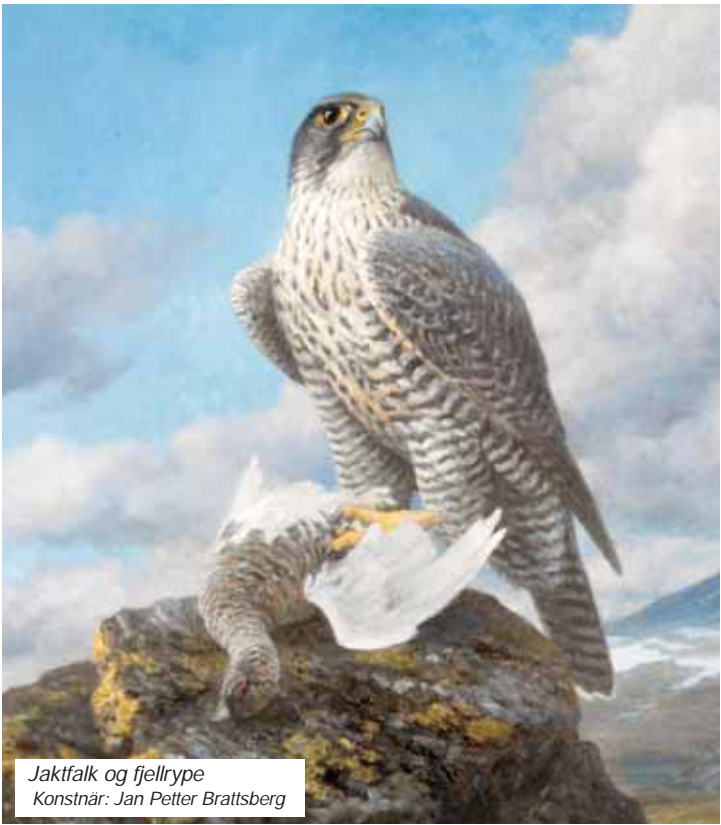
Jaktfalken är den största av våra falkar. Jaktfalkens byten är framförallt ripor, något som det finns gott om på

Fulufjället.

Man räknar med att i dag finns omkring 100 par. Njupeskar falkarna tros vara det sydligaste paret. Det har gjort att många ornitologer tagit sig till Fulufjällets nationalpark för att se de sällsynta fåglarna i dess naturliga miljö.

Att ringmärka fåglarna är uteslutet det är otänkbart att ens be en erfaren bergsklättrare nå boet. Man kan lugnt säga att falkparet valt ett säkert, men samtidigt ändå väl synligt bo.

Boet syns bäst med kikare från raststugan i fjällslutningen. □



Jaktfalk og fjellrype
Konstnär: Jan Petter Brattsberg

Fulufjället på större vingar

Källa: MT

Fulufjällets nationalpark står nu inte bara med jaktfalksflug utan även flyg med betydligt större vingbredd. Det är det holländska flygbolaget KLM som nu i ett samarbete med Pan Park förstärker sin miljöprofil.

Som en del i det har bolaget döpt ett av sina nya miljöanpassade flygplan till National Park Fulufjället.

(Flera Pan Park licensierade företag i turistbranschen finn representerade i Fulufjällsområdet)

KLM kommer successivt att ersätta sin flotta med nya moderna flygplan, Boeing 77-300ER. En maskin som släpper ut betydligt mindre CO2 och drar mindre bränsle.

De nya flygplanen kommer att döpas efter de olika nationalparkerna som finns världen över. Första planet döptes efter den holländska

nationalparken "Nationaalpark De Hoge Veluwe".

"National Park Fulufjället" är nummer två i serien. Planet är ett långdistansplan och har plats för hela 425 passagerare och kom i trafik nu i månadsskiftet mars-april.

Planet har sats in på ruten Dubai, Sao Paulo, New York och Manila utifrån Schiphol i Amsterdam.

Boeing 77-300ER. Foto: KLM



Fulufjället - en PAN Park

Fulufjället blev, på grund av de unika naturvärdena, en PAN Park i september 2002.

Att tillhöra PAN Park betyder att Fulufjället tillhör den bästa av den Europeiska naturen, skyddad på bästa sätt.

Dessutom ger varumärket en försäkran om att du i Fulufjällets nationalpark kan njuta av den här vildmarken utan att skada naturen.

Certifiering

Certifieringen baseras på bedömningar gjorda av en oberoende kontrollgrupp som har besökt området och bedömt nationalparken och dess värden, i enlighet med PAN Parks principer och kriterier.

Vad är PAN Parks?

PAN Parks är ett nätverk av enastående vildmarksområden i Europa. Verksamheten finansieras av naturskyddsorganisationen Världsnaturfonden och syftar till att förbättra skötseln av skyddade områden med Hållbar Turism som verktyg. PAN Parks är ett trovärdigt varumärke som försäkrar tursiter att deras besök bidrar till naturområdets bevarande. □

Idre Golf- Ski and Spa förverkligas

Källa: FK

Klart för golf och hotellmark.

På en extra långdragen fullmäktige stämma beslöt dock Fullmäktige att godkänna det exploateringsavtal som också innebar att kommunen kommer att köpa in mark som sedan arrenderas ut till hotellprojektet. (Röstsiffrorna 20 för och 13 emot samt en som avstod).



Arkitektmontage, hotellbyggnad
Foto: Idre Golf- Ski & Spa

Oppositionen argumenterade för att kommunen inte skulle agera bank utan låta hotellprojektet själva köpa den mark som behövs.

Älvdalens kommun kommer nu att gå in och köpa den mark som behövs för att golfbanan ska kunna få nio nya hål samt ett hotell. Delar av inköpta marken är sedan planerad att styckas av och säljas vidare till hotellprojektet. Dels gäller det den tomt där hotellet sak stå, men också de fritidshustomter som planerats.

En del skog kommer sedan att avverkas och för vinsten på detta ska Hotellprojektet betala räntor som täcker upp kommunens kostnader.

- Detta är en viktig affär som stärker vår kommun.

Den skapar nya och flera arbetstillfällen och ger ett bra underlag för satsningar på omsorg och skola och säger Gunnar Barke.

En annan åsikt hade Kjell Tenn som säger - Det här är ett dåligt genomtänkt beslut som riskerar att bli överklagat och där med kraftigt försenat.

Idre Golf Ski and Spa har nu de avtal som krävs med kommunen

TILL SALU Rodd/snurrebåt av märket Lohi.

3.500,-

Stadig båt i plast som klarar hela familjen. (Lättlagad mindre skada på styrbords-sidan). Båten ligger upplagd i Stugbyviken.

Tel: 0705-15 04 12

Annonsera gratis

Som medlem i Kringelfjordens Samfällighetsförening kan du annonsera gratis i tidningen. Skicka bara in din text till Hans Forslund. Se adress på sidan tre.

och golfstiftelsen för att kunna gå vidare.

Vad som gäller nu är att förverkliga de stora projektet och se till att man får in säkerheter för det kapital som behövs.

Nio miljoner kronor har redan avsatts avsåts för köpet av golfbanan. Det gör att kommunens borgensåtagande på 3,5 miljoner som återstår kommer att kunna lösas.



Idrefjällens golfbana byggs ut – från 18 till 27 hål

Källa: Idre Golf Ski & Spa

Inom ramen för Idre Golf Ski & Spa kommer golfbanan att byggas ut från nuvarande 18 hål till 27 hål.

Den befintliga golfanläggningen kommer att övertas av Idre Golf Ski & Spa i samband med att de nio nya hålen och hotellet har byggts. Målsättningen är att de nio nya hålen skall stå färdiga samtidigt som hotellet.

Ett förslag till routing plan har tagits fram av golfbanearkitekt Johan Benestam, M.Sc. Golf Course Architecture.

- "Min banfilosofi utgår ifrån de förutsättningar som finns på platsen - landskapet, naturen och flora och fauna.

Landskapsintegrationen försöker jag säkerställa genom att arbeta med naturliga designelement vilket i Idre innebär olika risarter, ljung, svingelgräs, bäckar, tjärnar, raviner och träd. Med dessa bildas landskapsrum där visuella illusioner förstärks med hjälp av skuggor, färger och texturer för omväxlande landskapsmosaik.

I Idre är det dessutom viktigt att arbeta med de stora höjdskillnader som finns i topografin för att skapa panoramavyer.

Dessa estetiska värden skall användas för att förstärka helhetsupplevelsen.

Designen av de nio nya hålen kommer att harmonisera med den befintliga banan, dock med vissa nya inslag. Hålen är tänkta att vara av varierande design med strategiska, heroiska och bestraffande hål.

Det skall i många fall finnas en utpräglad risk- och rewarddesign som erbjuder alternativa spelvägar. Existerande hålordning kommer till viss del att förändras så att befintliga hål 13, 11 och 12 kommer att utgöra de första tre hålen i en niohålsslinga med sex nya hål.

Tre nya hål kommer att byggas som skall utgöra de hål som spelas efter befintliga 10 och 14. Denna niohålsslinga kommer att avslutas med hål 15 – 18.

Tomterna har integrerats i området för att i största möjliga mån inte inverka på spelet. Avstånden från golfhålen till tomterna är väl tilltagna för att inte förstöra den befintliga miljön som karaktäriseras av tystnad, lugn och stressfri harmoni med naturen." Den som vill läsa mer kan gå in på: www.idregolfskispa.se

Fantasieggande gammelskog vid Fulufjället. Foto: H Forsslund



Öresjöns Gammelskog nära Fulufjället räddad till svidare. Källa: FK/DD

De gammel- och urskogsresterna som finns kvar i vårt område krymper stadigt men säkert.

Men nu har glädjande nog den planerade skogsavverkning vid Öresjön skjutits upp.

Det sedan Svenska Naturskyddsföreningen, SNF, vid Öresjön väster om Idre, funnit omkring 100 fynd av rödlistade arter i skogen.

Det är Korsnäs/Bergvik Skog som har planerat en större avverkning vid Öresjön inte långt från Fulufjället, men efter SNFs inventering och även en begäran om förstärkt skydd av området har Korsnäs beslutat att avvakta med avverkningen.

Forts. sid.25



JONES EL AB

SÄRNA - IDRE

Vi utför alla elektriska installationer, service, reparationer m.m.

Försäljning och montering av:

Vitvaror
Radio & TV
Parabol

NYHET
Nu även
BYGGVAROR



Skogen på Korsnäs/Bergviks mark var på väg att avverkas trots att det är ett äldre tallskogsbestånd med höga naturvärden med bl.a. förekomster av 11 rödlistade arter (växter och djur som har problem att överleva med dagens skogsbruk).

Arterna är knutna till det rika utbudet av gammal död tallved, som de behöver tillgång till även i framtiden för att överleva

En ny undersökning av området gjord av Skogsstyrelsen har sett ut en del växter och djur som klassat som nyckelbiotoper i den sydligaste delen av området. Likaså har man fått en rad noteringar i ett protokoll som skall följas vid en eventuell avverkning. Bland annat skall inte avverka när det är snö och tills vidare avvaktar man med hela avverkningen.

- Vi på Korsnäs har ett ansvar och det tänker vi ta. Just nu avvaktar vi med avverkningen men blir den aktuell så ska vi följa skogsstyrelsens beslut, förklarar Bengt Brunnberger.

Korsnäs har också att ta hänsyn till de regler som följer den så kallade FSC-licensen som säger att företaget ska ta särskild hänsyn till hotade arter, även utanför nyckelbiotoper. (FSC, Forest Stewardship Council) Om Korsnäs/Bergvik Skog ändå skulle besluta sig för att avverka skog i området så är SNF tveksamma till om det avsatta området räcker för att skydda den hotade biotopen.

- Det kommer att bli svårt för Korsnäs att göra en avverkning i området utan att komma i konflikt med FSC, säger Mirjam Lööf skogshandläggare på Naturskydds föreningen.

- Det som är viktigast i nuläget är ändå att få stopp på avverkningen i väntan på ett naturreservat som skyddar mer långsiktigt säger Mirjam Lööf.

Om Länsstyrelsen väljer att lösa in området och därigenom säkra det genom att bilda ett nytt naturreservat återstår att se.

Stora naturvärden enligt Länsstyrelsen

Det aktuella avverkningsbeståndet en rest av en gammal naturskog som haft en stor utbredning i området långt in i sen tid då ett flertal större hyggen tyvärr har anlagts. De rester som återstår av den gamla naturskogen uppvisar mycket höga naturvärden.

- I Öresjöbergets östra sluttning finns ännu ett större sammanhängande föga påverkat bestånd. Sammantaget utgör de kvarvarande naturskogsbestånden en betydande naturvårdstillgång, skriver länsstyrelsen vidare.



Utsikt från Uggarna mot Stenåsjön
Foto: H. Forsslund

Särpräglade tallskogar riskerar att gå förlorade

- Länsstyrelsen har tyvärr inte möjlighet att prioritera bildande av naturreservat för detta område.

Länets reservatsbildande sker utifrån riktlinjer som har fastställts inom länets "Strategi för formellt skydd av skog". Detta innebär att den areal för formellt skogsskydd som länet har sig tilldelat fram till 2010 i princip redan är in-tecknad av andra skyddsvärda områden.

Övergripande planering

- Innan någon avverkning kommer till stånd bör det göras en övergripande planering av traktens naturvärden.

Planeringen bör ske med särskild hänsyn till de höga och särpräglade tallskogsbetingade värdena.

En sådan planläggningen skulle med stor fördel kunna göras i samråd med länsstyrelsen och skogsstyrelsen och kunna utgöra grunden till framtagande av en ekologisk landskapsplan för hela området. Närbelägna gammelskog samt Sveaskogs planerade ekopark vid Tranuberget skulle ytterligare borge för naturvårdsnyttan av en sådan planering, avslutar länsstyrelsen sin ganska långa skrivelse.

FAKTA

Markägare vid Öresjön är Bergvik Skog ett av Sveriges största skogsägande företag. Den produktiva skogsmarksarealen uppgår till 1,9 miljoner hektar i Sverige. Bergvik Skog AB bildades 2004 i samband med att Bergvik förvärvade all den skogsmark som Stora Enso och Korsnäs tidigare ägde i Sverige. Bergvik ägs, förutom av Stora Enso och Korsnäs, i huvudsak av institutionella organisationer såsom försäkringsbolag och stiftelser

En mera värdig och livsbejakande avslutning än nedanstående text är svår att finna. Det handlar inte om ett slut, utan snarare en början.

- En början av många...

En text av Tomas Ljung ur den fantastiska boken "Ödemarksminnen".

- Det var dagen före midsommarrafton. Jag rodde hemåt från Stenåsen i Einars gamla eka. Sjön låg blank som ett hästöga och sikarna vakade i vikarna.

De stora fiskarna låg och drömde i ytan, makligt viftande på fenorna. Himlen över sjölandets gulgröna backmyrar flimrande av gluttsnäppors, småspovars och rödbenors oavbrytliga spel. I söder tornade Nipfjället upp sig, vitspräcklig av snöfläckar, vilka vid närmare betraktande var fullprikiga av renfloccar. Närmast intill kom gammelfuorna nedskridande längst uggarnas långa utförlöpa och gjorde halt i strand brynet.

Här blev vidundren stående, speglade sina silvergrå elefantansikten i det svarta vattnet och med de förvridna armarna höjda till avsked. Ett hest skratt hördes inne bland träden. Något rött skyttade till och var borta.

Minnet vandrade iväg bland tallarna. Här hade jag själv en gång för längesen kommit vandrande söderifrån

och stannat upp inför höglandet och sjön nedanför. Och fått syn på den lilla gläntan, där några grå byggnader kurade mitt i fjälltystnaden. Jag hade genast begripigt att detta var en gammal fjällgård.

Jag vilade på årorna. Ett skydrag svepte fram däruppe på fjällheden. Vardagsvärlden med dess bilar och pipande aparater låg djupt nedsänkt under horisonternas stenskodda bräddar och oavbrutna skogsborder.

Landskapet sträckte ut sig i en tidsåldranas klarvakna djupandning, en rytm som utgjorde förlängningen av de lätta svallvågor som den nu mycket långsamt framglidande lilla farkosten skickade ut över det tysta vattnet.

Ett årtag bara, så skulle förtrollningen vara bruten.

Naturpoesi när den är som bäst!

Vi lever av naturen oavsett om vi vill eller inte. Och varför skulle vi inte vilja? Här har alltid funits kraft att hämta, vare sig det gäller för kroppen eller själen.

Stenåsens fäbod och Hågodalen

Min förhoppning är att jag tillsammans med min Eva i sommar skall hinna besöka Stenåsens gamla fäbod vid Stenåssjön (St. Harundsjön) och kanske sedan ta oss vidare upp i Hågodalen och kanske få se rester från en ödebygdkultur som frodats däruppe i väglöst land mildtals från den s.k. civilisationen. En tid inte alltför långt borta.

Själv har jag fått prova på att uppleva att som barn få bo både på en norrländsk liten gård med torrdass och brunn på gården, och ett småborgligt Stockholmshem.

Naturligtvis var de lyckligaste stunderna i mitt norrländska hem! Jag har nog haft den kanske lyckligaste barndom som ett barn överhuvudtaget kan få, med skogen och den alltid brusande älven som ständigt granne.

Trevlig sommar önskas alla naturälskare

Hans

Föreningsnyheterna



Göran Redogör



Hej go vänner!

Nu har ännu en otroligt fin och snörik vinter passerat. Den andra vintern i rad med över metern med snö! Nu hoppas vi bara på en härlig sommar och höst med mycket fjälläventyr med vandring, fiske och inte minst bärplockning!

Nyårsbrasan 2008/9 blev SUCCÉ igen.

Vi kunde faktiskt räkna in c:a 130-140 Kringelfjordare som kom till nyårsbrasan.



Nyårsfirande i Kringelfjorden. Foto: G Eriksson

I år lyckades vi få en riktigt bra nyårsbrasa.

Detta trots att presenningarna som vi täckt över brashögen med blåste av 2 gånger i vinter, vilket medförde att vi fick en del snö ner i brasan. Nyårsbrasan har blivit en fin tradition där föreningen bjuder på glögg och korvgrillning.

Några som skall ha ett extra stort tack för att årets brasa med tillhörande korvgrillning blev så lyckad är: Göran Edlund i hus 43 och Stig Pettersson hus 20 i stugbyn.

Göran hade av ett gammalt oljefat svetsat ihop dem till en jättefin grill samt även snickrat ihop ett bord att ställa termoskannor, korv och korvbröd m.m.

Stig lade ner ett stort arbete på att få en lyckad brasa tills "kringelfjordarna" kom kl 17.00.

Ett stort tack vill vi även sända till Maggan hus 20 och Vello o Yvonne i 105:an. Maggan skötte korvgrillningen och Vello o Yvonne värmdde och serverade glögg med bravur.

TACK ALLA HJÄLPSAMMA!

Nu är Dalarna isfritt

Ja, nu är våren och försommaren här. Nu har isarna sedan en dryg månad lämnat sjöarna i norra Dalarna. Jag läste i en notis i Mora Tidning att i Särnasjön finns en plats där isen först av allt ger upp. Den går under namnet "Limkarhole". Det ligger cirka 150 med nordväst om bron till Östomsjön, mittför udden i nordost och mitt i sundet, förklarar Stutt Elon Andersson i Särna.

Elon säger att det är allmänt känt i Särna att i Limkarhole lägger sig isen sist på hösten när sjön fryser och där går den också upp först på våren.

Vi följer noga upp detta och kommer inför kommande vinter att sätta på värmen tidigare. När värmen slås på så brukar oftast frusna ledningar tina inom ett dygn.

Snöröjning

Vi har (som vi hoppas att de flesta stugägare märkt) under denna vinter förbättrat snöröjningen inom stugområdet. Vi har gjort i ordning en karta och haft samtal med Göran Håkansson hur vi vill ha plogat inom slingorna och var snön bör läggas upp. Detta för att öka framkomligheten på stugbyslingorna.

Håkansson har nu fått i uppgift att även ploga upp parkeringsplatser inom slingorna. Denna kostnad kommer nu att betalas av föreningen istället för den enskilde husägaren som tidigare själv fått stått för den kostnaden

Sophanteringen.

När det gäller återvinningsstationen så drabbades vi tyvärr av en överbelastning vid några tillfällen med följd att en del sopor inte fick rum i behållarna. Vi följer noga upp detta för att anpassa hämtningen inför kommande högsäsongperioder.

Förra vintern hade vi en väldigt hög belastning av boende jul/nyår, sportlov och påskperioden. Denna vinter slogs det rekordet med råge. Det verkar som allt fler tillbringar sin semestern hemma i Sverige. Jag har själv kunnat konstatera att det lyser i allt fler stugor när man är uppe, även under lägsäsong. Det är i och för sig mycket glädjande. Nu får vi bara se till att vi anpassar sophantering etc. så allt fungerar som vi önskar.

Var vänlig använd återvinningscentralen till den är avsedd för! Inget byggavfall, TV-apparater, wc-stolar, kylskåp, vindsröjning.

Det finns skyltat vad som får slängas och i vilka kärl de skall ligga. Resterande skall köras till återvinningscentralerna i Särna och Idre. Öppetider för dessa finns anslaget nere vid vår egen återvinningscentral vid reningsverket.

Byggnationen i Kringelfjorden.

Byggnationen fortsätter på de kvarvarande lediga tomterna inom tomtområdet. Nu verkar snart de lediga tomterna ta slut.

Inom stugbyn påbörjas varje år lite tillbyggnader av husen. Det har även funnits en ledig tomt (nr 58) även den har fått en köpare och den köparen kommer att bygga ett likvärdigt hus som de övriga som finns inom stugbyn.

Området som ägs av Dalälvsbyn ligger fn. stilla.

Ett visningshus är uppsatt och möblerat. Hälften av tomterna har iordningställts med framdraget vatten o avlopp samt el.

Ny väg i stugbyn

En ny väg har dragits fram till husgruppen 104-107. Det innebär att nu är vägen avstängd mellan hus 50-51 för att undvika rundkörning vilket följer den ursprungliga detaljplanen, där vägen skulle vara avstängd. Vi kommer dock under vintertid att snöröja så att det går att gå fram denna väg.

En riktigt fin sommar

önskar jag Göran Eriksson, Hans Forslund och hela styrelsen Er alla.

För Styrelsen Kringelfjordens Samfällighet.

Göran Eriksson

Nu har upprustningen av riksväg 70 etapp 3 påbörjats.

Arbetet med upprustningen av etapp 3 på den kvarstående sträckan Hallsbovallen - Särna har nu påbörjats med skogsavverkning utefter vägen och byggnad av vägtrummor.

Det egentliga arbetet med asfalteringen kommer att påbörjas sensommaren 2009. Sedan skall vägen till Särna vara helt klar.

Markvärmen - frusna vattenledningar

I vinter har det trots att det kom mycket snö tidigt har ett antal stugägare råkat ut för att vattnet frös i huvudledningen till huset.

Rösjöstugorna/Fulufjället Foto: H.Forslund





Idre BYGG & JÄRN

hemma

Det kompletta
Bygg- och Järnvaruhuset
med de **BÄSTA** priserna!

BYGGMATERIAL • FÄRG • KÖK • BADRUM • KAKEL • KLINKER
KYL • FRYG • SPIS • DISK • TVÄTT • TORK

**I vårt nyrenoverade varuhus hittar
Du allt från grund till skorsten!
Gör ett besök - Du känner inte igen dig.**

- **Kostnadsfritt framtagande
av köksritningar från Ballingslöv**
- **Vi lämnar 10% RABATT vid köp av
komplett spispaket inkl. rökrör**



**Cylinda - UPO
Electrolux
Elektroheliol
Bosch/Siemens
Whirlpool**

PELLETS 2.20/kg
FRITT hemkört Idre by.

Se vårt utförsäljningstorg med flera nya, utgående
varor med upp till **50% RABATT**

6 månader räntefritt med GE Money bank

Och när du handlar hos oss så får du alltid låna släpvagn gratis.

Tele: 0253-707 80 - Öppet: Mån-fre: 7-17, Lörd: 9.30-13



**Båtar • Kanoter • Båtmotorer • Motorsågar
Röjsågar • Gräsklippare • Tillbehör**

Vi har fullservice verkstad för alla våra produkter

Besök gärna vår utställning och butik i Särna

BÅTAR

ÄVEN PAKETPRIS

Båt + motor

**Linder
båtar &
kanoter
i lager**



YAMAHA



**Fräscha
upp din
gamla båt!**

Den blir som ny med en miljövänlig 4-taktare. Högre fart, lägre bränsleförbrukning, överlägsen tillförlitlighet. Yamaha är först och störst.



H
Husqvarna®



FÖR MER INFORMATION KONTAKTA OSS GÄRNA:

Särna: 0253-100 10 • Mora: 0250-59 35 00 • Leksand: 0247-346 32

SERVICE OCH FÖRSÄLJNING:
nytt & begagnat

Välkommen till oss i Särna - torget i fd. Icahallens lokaler

www.abris.se